

Høringsnotat

Gjennomføring av direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsrett (digitaliseringsdirektivet)

1	Innledning.....	5
2	Bakgrunnen for lovforslaget.....	6
2.1	Om digitaliseringsdirektivet.....	6
2.2	Gjennomføring av digitaliseringsdirektivet i norsk rett.....	7
2.3	Forholdet til personvernlovgivningen.....	8
3	Digitaliseringsdirektivets virkeområde.....	10
4	Elektronisk stiftelse og registrering av selskaper	11
4.1	Gjeldende rett.....	11
4.2	Digitaliseringsdirektivets krav	13
4.2.1	Elektronisk stiftelse og registrering.....	13
4.2.2	Maler for elektronisk stiftelse og registrering	15
4.2.3	Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper.....	15
4.2.4	Elektronisk innsending av selskapsdokumenter og -informasjon	16
4.3	Departementets vurdering og forslag.....	16
4.3.1	Elektronisk stiftelse og registrering.....	16
4.3.2	Maler for elektronisk stiftelse og registrering av selskaper	21
4.3.3	Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper.....	21
4.3.4	Elektronisk innsending av informasjon om selskaper	22
5	Anerkjennelse av identifikasjonsmidler	23
5.1	Gjeldende rett.....	23
5.2	Digitaliseringsdirektivets krav	24
5.3	Departementets vurdering og forslag.....	24
6	Offentliggjøring av opplysninger registrert i Foretaksregisteret mv.	26
6.1	Gjeldende rett.....	26
6.1.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	26
6.1.2	Innsyn i registrerte opplysninger.....	26
6.2	Digitaliseringsdirektivets krav	27
6.2.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	27
6.2.2	Innsyn i registrerte opplysninger.....	28

6.3	Departementets vurdering og forslag.....	28
6.3.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	28
6.3.2	Innsyn i registrerte opplysninger.....	31
7	Gebyr og betalingsmidler	33
7.1	Gjeldende rett.....	33
7.2	Digitaliseringsdirektivets krav	34
7.2.1	Gebyrer for elektroniske tjenester	34
7.2.2	Betaling og betalingstjenester	34
7.2.3	Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS	34
7.3	Departementets vurdering og forslag.....	35
7.3.1	Gebyr for elektroniske tjenester	35
7.3.2	Betaling og betalingstjenester	36
7.3.3	Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS	36
8	Filialer i Norge av utenlandske foretak	38
8.1	Gjeldende rett.....	38
8.1.1	Registrering av filial av utenlandsk foretak	38
8.1.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	39
8.1.3	Deling av informasjon gjennom BRIS	40
8.2	Digitaliseringsdirektivets krav	40
8.2.1	Elektronisk registrering av filialer av utenlandsk foretak	40
8.2.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	41
8.2.3	Informasjon om nedleggelse av filialer i BRIS	42
8.2.4	Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger	42
8.3	Departementets vurdering og forslag.....	42
8.3.1	Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak	42
8.3.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	46
8.3.3	Informasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS	47
8.3.4	Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger	47
9	Økonomiske og administrative konsekvenser	49
9.1	Forslagets formål og alternative løsninger.....	49
9.2	Konsekvenser for næringslivet	49
9.3	Konsekvenser for offentlig forvaltning.....	50

9.4	Andre konsekvenser	51
10	Forslag til lovendringer	52

1 Innledning

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår i dette høringsnotatet endringer i lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven), lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret (enhetsregisterloven), lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) og lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven). Forslagene skal gjennomføre direktiv (EU) 2019/1151 om digitale verktøy og prosesser innen selskapsrett («digitaliseringsdirektivet») i norsk rett.

Digitaliseringsdirektivet er et endringsdirektiv til direktiv (EU) 2017/1132 om visse aspekter ved selskapsrett («selskapsrettsdirektivet»). Selskapsrettsdirektivet er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett, og utgjør deler av grunnlaget for Brønnøysundregistrenes deltakelse i samarbeidet mellom foretaksregistre i EØS.

Høringsnotatet kapittel 3 omtaler digitaliseringsdirektivets virkeområde og hvilke norske organisasjonsformer som berøres av direktivforpliktelsene.

I kapittel 4 foreslås det nye regler om elektronisk stiftelse og registrering av aksjeselskaper, mens kapittel 5 behandler departementets forslag til regulering av anerkjennelse av identifikasjonsmidler (elektronisk identifisering av personer).

I kapittel 6 foreslås det enkelte nye regler om innsending, oppbevaring og offentliggjøring av opplysninger om selskaper.

I kapittel 7 foreslår departementet nye regler om gebyr for ulike tjenester hos Brønnøysundregistrene.

Det foreslås endringer i reguleringen av norskregistrerte utenlandske foretak (NUF) i kapittel 8. Departementet foreslår at filialer av utenlandske foretak skal kunne registreres elektronisk, samt at Brønnøysundregistrene i større grad skal dele informasjon om slike filialer med foretaksregistre i EØS.

Kapittel 9 gjelder forslagenes økonomiske og administrative konsekvenser. Departementet vurderer at forslagene vil ha positive virkninger for næringslivet i form av digitalisering og reduserte administrative og økonomiske byrder. Forslagene medfører noe økte økonomiske og administrative konsekvenser for Brønnøysundregistrene.

Digitaliseringsdirektivet inneholder til dels tekniske bestemmelser, som departementet i stor grad foreslår å fastsette i forskrift. Regulering i forskrift bidrar til at reglene enklere og raskere kan oppdateres i tråd med den teknologiske utviklingen. I tillegg er noen av de tekniske løsningene som kreves etter direktivet ikke ferdig utviklet. Det er derfor behov for å skreddersy forskriftsbestemmelsene etter hvert som de tekniske løsningene kommer på plass. I dette høringsnotatet foreslås det en rekke forskriftshjemler i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og regnskapsloven. Forslag til forskrifter vil bli sendt på offentlig høring på et senere tidspunkt.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Om digitaliseringsdirektivet

Digitaliseringsdirektivet tar sikte på å fjerne hindre ved stiftelse og registrering av selskaper med begrenset ansvar (tilsvarende aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper etter norsk rett). Det samme gjelder for filialer av slike selskaper som registreres i en annen medlemsstat. Direktivet stiller krav til at det må etableres digitale løsninger for å sende inn opplysninger om selskapene til den enkelte stats foretaksregister, og for å få tilgang til informasjon som er oppført i registeret.

Digitaliseringsdirektivets fortale punkt 2 viser til at bruk av digitale løsninger kan gjøre at selskaper kan stiftes på en enklere, raskere og tids- og kostnadsbesparende måte. Det samme vil gjelde etablering av filialer. Et av formålene med direktivet er å bidra til et mer effektivt og funksjonelt indre marked som skal ivareta konkurransevnen og troverdigheten til selskaper i EØS.

Digitaliseringsdirektivet søker også å sikre et rettslig og administrativt miljø som kan håndtere nye utfordringer knyttet til globalisering og digitalisering, jf. fortalen punkt 3. Det anses som essensielt å ha nødvendige sikkerhetsmekanismer som skal motvirke misbruk og svik, samtidig som man arbeider for å fremme økonomisk vekst, jobbskaping og for å tiltrekke investeringer til EØS, jf. fortalen punkt 3.

Registreringsløsninger skal innrettes slik at selskaper kan registreres i løpet av fem virkedager, regnet fra det tidspunkt registermyndigheten har mottatt alle de nødvendige opplysninger. Medlemsstatene skal legge til rette for at selskaper kan registreres på nett. Maler for slik registrering og informasjon om det nasjonale regelverket som gjelder for selskaper med begrenset ansvar, skal gjøres offentlig tilgjengelig. Informasjonen skal gjøres tilgjengelig på minst ett av EU-språkene som er bredt anvendt.

Gebyr for registrering skal være ikke-diskriminerende og ikke overstige de faktiske administrative kostnadene ved registerløsningene. Opplysninger om selskaper etter artikkel 14 i selskapsrettsdirektivet skal være offentlig tilgjengelig i medlemsstatenes handels-, selskaps- eller foretaksregister. Departementet vil i det videre bruke «foretaksregister» som samlebetegnelse, selv om registerløsningene i de ulike EØS-statene kan variere. Digitaliseringsdirektivet pålegger også medlemsstatene å gjøre flere opplysninger om selskaper offentlig tilgjengelig. Dette gjelder for eksempel opplysninger om selskapets navn og organisasjonsform, antallet ansatte og filialer i andre medlemsstater. Det skal gis kostnadsfri tilgang til opplysningene.

Opplysninger som selskapene leverer inn digitalt, skal kunne brukes og gjenbrukes digitalt. Formålet er at andre brukere skal kunne stole på og benytte seg av offentlige opplysninger om selskaper. Det innebærer også at selskapene skal kunne slippe å levere samme opplysninger mer enn én gang.

I juli 2017 ble det etablert et samarbeid mellom EØS-statenes foretaksregistre («Business Registers Interconnection system» (BRIS)) gjennom forordning (EU) 2015/884 (senere erstattet av forordning (EU) 2020/2244 og forordning (EU) 2021/1042). Se nærmere om

forordningene i kapittel 6. Digitaliseringsdirektivet bygger videre på dette samarbeidet. Blant annet gjelder det nye regler for deling av opplysninger om navngitte personers rett til å forplikte et selskap.

Digitaliseringsdirektivet ble vedtatt i EU 20. juni 2019. Hoveddelen av direktivet trådte i kraft i EU 1. august 2021, mens artiklene 13i, 13j nr. 2 og 16 nr. 6 skal tre i kraft i EU 1. august 2023.

2.2 Gjennomføring av digitaliseringsdirektivet i norsk rett

Digitaliseringsdirektivet er EØS-relevant, og forventes tatt inn i EØS-avtalens vedlegg XXII. Tidspunktet for innlemmelse i EØS-avtalen er foreløpig ikke klart.

Det er ikke kjent om EØS-komiteén vil vedta individuelle tilpasninger til rettsakten ved innlemmelsen i EØS-avtalen. Slike tilpasninger må i tilfelle hensyntas i det videre arbeidet med gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet i norsk rett.

Direktiver skal gjennomføres i norsk rett på en klar og tydelig måte, men det er opp til lovgiver å bestemme formen og virkemidlene for hvordan dette nærmere skal gjøres. Digitaliseringsdirektivet gjør endringer i selskapsrettsdirektivet, som i Norge er gjennomført i blant annet aksjeloven og allmennaksjeloven. I tillegg krever direktivet endringer i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven.

Mange bestemmelser i digitaliseringsdirektivet innebærer plikter for medlemsstatenes foretaksregistre. Ved gjennomføring av direktivet i Norge vil det innebære at Brønnøysundregistrene vil pålegges en rekke nye plikter.

En rekke av direktivforpliktelsene er allerede oppfylt i norsk rett. Det er likevel behov for enkelte tilpasninger i norsk regelverk for å gjennomføre direktivet.

Flere av lovforslagene i dette høringsnotatet omfatter hjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven til å gi nærmere regler i forskrifter. I medhold av forskriftshjemlene vil det kunne gis nærmere regler for å gjennomføre visse krav i digitaliseringsdirektivet. Kostnader og eventuelle konsekvenser av slike regler må utredes konkret i forbindelse med utarbeidelse av forskriftsbestemmelsene. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring på et senere tidspunkt.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13i gir regler om «disqualified directors». Artikkelen stiller blant annet krav til at medlemsstatene skal ha regler om frakjennelse av retten til å ha tillitsverv i selskaper, for eksempel styreverv, og om mulighet til å ta i betraktning frakjennelse i andre medlemsstater. Eksempel på frakjennelse kan være ileggelse av konkurskarantene etter konkursloven § 142. Det er også krav til deling av informasjon om frakjennelse mellom foretaksregistre i EØS. Artikkel 13i reiser flere problemstillinger som departementet ser behov for å vurdere nærmere. I tillegg har artikkel 13i utsatt ikraftsettingstidspunkt, jf. høringsnotatet punkt 2.1. Flere EU-stater, blant annet Sverige og Finland, har ennå ikke vedtatt regler for å gjennomføre artikkel 13i. Departementet vil komme tilbake med forslag til regler for å gjennomføre av artikkel 13i i et senere høringsnotat. Resterende direktivforpliktelser behandles i dette høringsnotatet.

2.3 Forholdet til personvernlovgivningen

Det følger av digitaliseringsdirektivets fortale punkt 38 at behandling av personopplysninger som følge av digitaliseringsdirektivets bestemmelser, må skje i tråd med reglene i EUs personvernforordning.¹ Ettersom digitaliseringsdirektivet bygger videre på EUs arbeid rundt BRIS, vil gjennomføringen av direktivet bidra til den fortsatte avgivelsen av opplysninger gjennom BRIS om personer registrert med roller i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret.

Personvernforordningen er gjennomført i norsk rett ved lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven). Etter personopplysningsloven § 1 gjelder forordningen som norsk rett. Det saklige og geografiske virkeområdet er fastsatt i henholdsvis § 2 og § 4. Departementet legger til grunn at Brønnøysundregistrenes deling av opplysninger som nevnt i digitaliseringsdirektivet hva gjelder personopplysninger, omfattes av personopplysningslovens virkeområde. Dette vil særlig gjelde opplysninger om navn på rolleinnhavere, signaturberettigede og andre med fullmakt til å representere selskaper, som etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 er definert som en «personopplysning».

Behandling av slike personopplysninger må følge nærmere fastsatte prinsipper, jf. personvernforordningen artikkel 5. Etter artikkel 5 nr. 1 skal personopplysninger «behandles på en lovlig, rettferdig og åpen måte med hensyn til den registrerte («lovlighet, rettferdighet og åpenhet»)). Hva som omfattes av begrepet «behandling», følger av personvernforordningen artikkel 4 nr. 2. Bestemmelsen viser blant annet til lagring og utlevering som eksempler på hva som vil være «behandling».

Rammen for hva som er «lovlig» behandling av personopplysninger, følger av artikkel 6 nr. 1 bokstavene a til f. Her oppstilles det seks vilkår for hva som kan anses som lovlig behandling, hvorav minst ett av disse må være oppfylt. Departementet anser bokstav c som det relevante vilkåret for behandling av personopplysninger ved utveksling av slike opplysninger gjennom BRIS.

Etter bokstav c skal behandlingen være «nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige». Vilkåret innebærer at behandlingsansvarlig (se definisjon i artikkel 4 nr. 7) må behandle personopplysninger for å kunne overholde en rettslig forpliktelse. Behandlingsansvarlig vil være Brønnøysundregistrene, som registerfører av nevnte personopplysninger og som norsk representant i BRIS-samarbeidet.

Den rettslige forpliktelsen må videre være hjemlet i nasjonal rett, jf. artikkel 6 nr. 3. Departementet legger til grunn at departementets forslag til endringer i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven § 22a i dette høringsnotatet vil oppfylle vilkåret om at det foreligger en rettslig forpliktelse hjemlet i nasjonal rett, ettersom

¹ Forordning (EU) 2016/679 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning)

utlevering av opplysninger om navn på rolleinnhavere, signaturberettigede og andre med fullmakt til å representere selskaper er nødvendig for å overholde norske forpliktelser etter EØS-avtalen. Departementet legger til grunn at Brønnøysundregistrene som et minimum plikter å utlevere informasjon som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, jf. artikkel 18, herunder opplysninger om navn på rolleinnhavere, signaturberettigede og andre med fullmakt til å representere selskaper.

3 Digitaliseringsdirektivets virkeområde

Digitaliseringsdirektivet gjør endringer i selskapsrettsdirektivets virkeområde.

Virkeområdet for bestemmelsene som berøres av digitaliseringsdirektivet er Vedlegg I og II til selskapsrettsdirektivet, og Vedlegg IIA, som er nytt med digitaliseringsdirektivet, jf. selskapsrettsdirektivet artikkel 13.

De norske organisasjonsformene som omfattes av vedleggene, er aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. I tillegg vil norske filialer av utenlandske foretak («NUF») berøres av reglene om digital registrering av filialer og informasjonsutveksling om disse.

Europeiske selskaper (SE-selskaper) berøres også av direktivet, ettersom disse selskapene etter norsk rett reguleres av allmennaksjeloven så langt det passer og ikke annet følger av SE-forordningen. Hensynet bak SE-selskapsformen tilsier også at digitaliseringsdirektivets bestemmelser får anvendelse for SE-selskapene så langt det passer.

I artikkel 13g (om elektronisk stiftelse og registrering av selskap) og artikkel 13h (om elektroniske maler for stiftelse av selskap) er det åpnet for at bestemmelsene kan begrenses til bare å gjelde aksjeselskaper. Artikkel 28a til 28c gjelder for filialer, og dermed for NUF. Virkeområdet er med andre ord noe ulikt for bestemmelsene i digitaliseringsdirektivet.

Departementet vil i de følgende kapitlene løpende presisere hvilke organisasjonsformer som foreslås omfattet av de ulike lovforslagene. Departementet vil i hovedsak bruke «selskap» i den generelle omtalen av organisasjonsformer som omfattes av høringsnotatet. «Foretak» brukes dersom det følger av den relevante loven, forskriften eller lignende.

4 Elektronisk stiftelse og registrering av selskaper

4.1 Gjeldende rett

Elektronisk stiftelse og registrering

Etter norsk rett går det i utgangspunktet et skille mellom det å stifte et selskap og det å registrere det i Foretaksregisteret. I praksis er imidlertid stiftelse og registrering ofte tett knyttet sammen. I høringsnotatet brukes «elektronisk registrering» om det som i realiteten er elektronisk innrapportering av opplysninger om selskaper til Foretaksregisteret ved innsending av førstegangsmelding.

For å stifte et aksjeselskap skal det opprettes et stiftelsesdokument, jf. aksjeloven § 2-1 første ledd første punktum. Det følger av første ledd tredje punktum at stiftelsesdokumentet kan opprettes som papirdokument eller gjennom Foretaksregisterets elektroniske løsning for stiftelse av aksjeselskap. Melding av selskapet til Foretaksregisteret må sendes innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert, jf. aksjeloven § 2-18 første ledd. Dersom selskapet ikke er meldt til Foretaksregisteret innen tremånedersfristen, kan det ikke registreres, og forpliktelser etter stiftelsesdokumentet er ikke lenger bindende, jf. aksjeloven § 2-18 tredje ledd første og andre punktum.

Brønnøysundregistrene har utviklet en løsning for både å stifte og registrere aksjeselskaper elektronisk. Den elektroniske løsningen benytter en mal med fritekstfelt som fylles ut av innsender.

Allmennaksjeselskaper kan registreres i Foretaksregisteret elektronisk. Det kan også sendes inn endringsmeldinger om slike selskaper til Foretaksregisteret elektronisk. Det samme gjelder for NUF. Hverken allmennaksjeselskaper eller NUF kan etter norsk rett stiftes elektronisk.

Aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og NUF kan bruke elektroniske løsninger for å sende inn årsregnskap til Regnskapsregisteret, og for å sende inn kjennelse om åpning og avslutning av konkurs til Konkursregisteret.

Foretaksregisterets elektroniske løsninger reguleres av flere bestemmelser i foretaksregisterloven og forskrifter til loven. Foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending til registeret. Det er ikke fastsatt noen forskrift med hjemmel i foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd. Etter foretaksregisterloven § 4-3 andre ledd kan det i forskrift gjøres unntak fra de alminnelige signeringskravene i loven for elektroniske meldinger. Forskrift 18. desember 1987 nr. 984 om registrering av foretak (foretaksregisterforskriften) § 9 gir nærmere regler om signering av elektroniske meldinger.

Etter foretaksregisterloven § 10-6 kan Kongen «i forskrift gi nærmere regler om Foretaksregisterets elektroniske løsninger for stiftelse av foretak i den utstrekning loven gir adgang til elektronisk stiftelse». Det innebærer at adgangen for de ulike organisasjonsformene til å benytte seg av løsninger for elektronisk stiftelse, må fremgå av

den relevante særloven. Slik hjemmel finnes i dag bare i aksjeloven § 2-1 første ledd tredje punktum.

Myndigheten etter foretaksregisterloven § 10-6 er delegert til Nærings- og fiskeridepartementet, jf. kongelig resolusjon 14. juni 2013 nr. 636. Det er ikke fastsatt slik forskrift.

Foretaksregisteret fører kontroll av innkomne meldinger, jf. foretaksregisterloven § 5-1. Det skal føres kontroll med om det som kommer inn til registrering i Foretaksregisteret, herunder grunnlaget for det, er i samsvar med lov og er blitt til i samsvar med lov.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Saksbehandlingstiden løper fra tidspunktet melding om registrering har kommet inn til Foretaksregisteret. Melding regnes ikke som kommet inn før den er signert og oppfylder kravene til innsending. Foretaksregisterloven fastsetter ikke saksbehandlingsfrister behandling av førstegangsmeldinger. Frist for å behandle slike meldinger reguleres dermed av de generelle saksbehandlingsreglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 11 a første ledd. Bestemmelsen stiller krav om at saken skal avgjøres «uten ugrunnet opphold».

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Det følger av aksjeloven § 2-18 andre ledd at før selskapet meldes til registrering i Foretaksregisteret, skal aksjeinnskudd være ytt fullt ut. I meldingen til Foretaksregisteret skal det opplyses om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene. Dette skal bekreftes av revisor. Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak, en advokat eller en autorisert regnskapsfører.

Med «finansforetak» menes et foretak som driver virksomhet som bank, kredittforetak, finansieringsforetak, forsikringsforetak, pensjonsforetak eller holdingforetak i finanskonsern, jf. finansforetaksloven § 1-3. Finansforetaksloven gjelder for virksomhet som drives i eller skal drives i Norge, og norske finansforetaks virksomhet i utlandet, jf. § 1-2. Loven gjelder også for utenlandske finansforetak som driver eller skal drive virksomhet gjennom filial her i riket, eller ved grensekryssende virksomhet i den utstrekning det følger av bestemmelsene i finansforetaksloven kapittel 5, jf. § 1-2.

Med «penger» etter aksjelovens bestemmelser menes norske kroner. Aksjeinnskudd i annen valuta enn norske kroner eller i en kombinasjon av norske kroner og utenlandsk valuta anses som tingsinnskudd og må bekreftes av revisor. Tilsvarende krav til bekreftelse av aksjeinnskudd ved kapitalforhøyelse følger av aksjeloven § 10-9 andre ledd.

Kravet til bekreftelse av aksjeinnskuddet gjelder uavhengig av innskuddets størrelse, og er fastsatt for å sikre at det som er opplyst innbetalt til selskapet som aksjeinnskudd, faktisk er det. Av foretaksregisterloven § 4-4 bokstav e følger det at bekreftelsen skal gis i et dokument som skal være vedlagt meldingen til Foretaksregisteret.

For å avgi en bekreftelse om innbetaling av aksjeinntskudd elektronisk (gjennom Altinn), kreves det av tekniske årsaker at den som avgir bekreftelsen har norsk organisasjonsnummer. Uten norsk organisasjonsnummer vil den som skal avgi bekreftelse om innbetalt aksjeinntskudd måtte gjøre dette i papirformat.

4.2 Digitaliseringsdirektivets krav

4.2.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13g regulerer blant annet elektronisk stiftelse og registrering, hvilke regler som skal fastsettes om elektronisk stiftelse og registrering, regler om tillatelser og konsesjoner, innbetaling av aksjeinntskudd, saksbehandlingstid, og regler om unntak fra helelektronisk stiftelse og registrering.

I digitaliseringsdirektivet brukes gjennomgående begrepet «formation». Dette begrepet er i artikkel 13a fjerde punkt definert som:

«"formation" means the whole process of establishing a company in accordance with national law, including the drawing up of the company's instrument of constitution and all the necessary steps for the entry of the company in the register»

Etter artikkel 13g nr. 1 skal selskaper som omfattes av direktivet kunne stiftes og registreres elektronisk. Dette innebærer at det ikke kan stilles krav om at den eller de som skal stifte eller registrere selskapet må møte opp fysisk hos registerfører eller andre steder i forbindelse med stiftelsen eller registreringen. Se likevel om unntaket i artikkel 13g nr. 8 nedenfor.

Det følger av artikkel 13g nr. 2 at medlemsstatene skal fastsette detaljerte regler om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, herunder regler for bruk av maler og andre dokumenter som er nødvendig for å stifte og registrere selskaper elektronisk (se nærmere om maler i punkt 4.2.2 og 4.3.2). Bestemmelsen fastsetter at elektronisk stiftelse og registrering skal kunne skje ved å sende inn dokumenter og informasjon i elektronisk form, herunder elektroniske kopier av dokumenter og informasjon som angitt i artikkel 16a nr. 4 (se nærmere om artikkel 16a nr. 4 i punkt 6.2).

Etter artikkel 13g nr. 3 skal medlemsstatene fastsette regler om elektronisk stiftelse og registrering for å utfylle hovedlinjene som trekkes opp i artikkel 13g nr. 2. Det skal som et minimum fastsettes regler om:

- a. prosedyrer for å sikre at innsendere har nødvendig rettslig handleevne og myndighet til å representere selskapet
- b. metodene for å verifisere innsenders identitet etter artikkel 13b. Artikkel 13b angir en plikt til å anerkjenne elektroniske identifikasjonsmidler i EØS
- c. hvilke krav som gjelder for at innsendere skal bruk «tillitstjenester», som referert til i forordning (EU) nr. 910/2014
- d. prosedyrer for å kontrollere lovligheten av selskapets formål, i den grad det er krav om slik kontroll i nasjonal rett

- e. prosedyrer for å kontrollere lovligheten av selskapets foretaksnavn, i den grad det er krav om slik kontroll i nasjonal rett
- f. prosedyrer for å verifisere oppnevning av tillitspersoner

Etter artikkel 13g nr. 4, jf. artikkel 13g nr. 2, kan medlemsstatene også fastsette regler om:

- a. prosedyrer for å sikre lovligheten av selskapets stiftelsesdokument
- b. konsekvenser av at noen er fratatt retten til å være tillitsperson
- c. rollen til notarius publicus, person eller annet organ som er bemyndiget etter nasjonal rett til å håndtere alle sider ved den elektroniske stiftelsen av selskaper
- d. at selskaper som foretar innbetaling av aksjeinnskudd ved tingsinnskudd ikke skal kunne stifte selskapet helelektronisk

Det følger av artikkel 13g nr. 5 at det ikke kan stilles krav om at elektronisk stiftelse eller registrering av selskapet er betinget av krav om tillatelse eller konsesjon før selskapet er registrert, med mindre et slikt krav er nødvendig for forsvarlig tilsyn med visse aktiviteter.

Etter artikkel 13g nr. 6 skal betaling av aksjeinnskudd kunne skje elektronisk til en bankkonto i en bank som opererer i EU, dersom betalingen er et krav for å stifte eller registrere et selskap. Bevis for betalingen skal kunne sendes inn elektronisk.

Artikkel 13g nr. 7 stiller krav om en saksbehandlingsfrist på fem virkedager, dersom selskapet stiftes elektronisk av fysiske personer ved bruk av maler som nevnt i artikkel 13h. I andre tilfeller, er fristen ti virkedager. Fristen skal regnes fra det tidspunkt som kommer senest av:

- i. datoen for gjennomføringen av alle formelle prosedyrer knyttet til stiftelsen, herunder at kompetent myndighet i medlemsstaten har mottatt all dokumentasjon og informasjon, eller
- ii. datoen for betaling av registreringsgebyr, betaling av aksjeinnskudd eller betaling av aksjeinnskudd ved tingsinnskudd

Dersom saksbehandlingsfristen ikke kan overholdes, skal innsender underrettes om årsaken til forsinkelsen.

Etter artikkel 13g nr. 8 åpner for at myndigheter eller andre personer eller organer som etter nasjonal rett behandler elektronisk stiftelse eller registrering i visse tilfeller kan kreve at innsenderen møter opp fysisk. Krav om fysisk oppmøte kan bare skje der offentlige interesser som er knyttet til å sikre oppfyllelse av regler om rettslig handleevne eller myndighet til å representere selskapet, rettferdiggjør dette. I slike tilfeller skal medlemstatene sikre at fysisk oppmøte bare kan kreves etter en konkret vurdering i den enkelte saken, hvor det grunn til mistanke om manglende oppfyllelse av reglene om rettslig handleevne og representasjonsrett, jf. artikkel 13g nr. 3 bokstav a. Medlemsstatene skal også sikre at andre steg av stiftelse og registrering av selskapet kan fullføres elektronisk.

4.2.2 Maler for elektronisk stiftelse og registrering

Etter artikkel 13h nr. 1 skal medlemsstatene tilgjengeliggjøre maler («templates») for å stifte og registrere selskaper som nevnt i vedlegg IIA, det vil si selskapsformer som tilsvarer aksjeselskaper. Begrepet «template» er definert i artikkel 13a sjette punkt:

«"template" means a model for the instrument of constitution of a company which is drawn up by Member States in compliance with national law and is used for the online formation of a company in accordance with Article 13g.»

Malene skal tilgjengeliggjøres på registreringsportaler eller nettsteder, som kan nås via Single Digital Gateway. Single Digital Gateway er en digital portal som skal gjøre det enklere å få tilgang til relevant informasjon om rettigheter, plikter og regler innenfor EØS. Dette inkluderer blant annet informasjon relatert til arbeid, reise, utdanning, helsetjenester og forbrukerrettigheter.

Medlemsstatene kan også gjøre malene tilgjengelig for stiftelse og registrering av andre typer selskaper.

Malene skal kunne brukes som ledd i elektronisk stiftelse og registrering som nevnt i artikkel 13g, jf. artikkel 13h nr. 2.

Etter artikkel 13h nr. 4 skal innholdet i malene reguleres av nasjonal rett. Malene skal også være tilgjengelig på et offisielt EU-språk som er bredt anvendt i EU, jf. artikkel 13h nr. 3.

4.2.3 Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper

Artikkel 13f fastsetter at medlemsstatene skal sikre at brukervennlig og gratis informasjon om stiftelse og registrering av selskaper tilgjengeliggjøres på registreringsportaler eller nettsider. Informasjonen skal kunne nås via Single Digital Gateway, og den skal være tilgjengelig på et språk som forstås av et størst mulig antall av brukere på tvers av landegrensene.

Det skal minst gis informasjon om følgende temaer:

- a. regler om stiftelse og registrering av selskaper, herunder elektroniske prosedyrer, bruk av maler, identifikasjon av personer, språk og gjeldende gebyrsatser
- b. regler om registrering av filialer, herunder elektroniske prosedyrer og krav til registreringsdokumenter, identifikasjon av personer og språk
- c. oversikt over regler for å bli medlem av selskapets administrative organ, ledelsesorgan eller tilsynsorgan, herunder regler om å frakjenne personer retten til å være tillitsperson, og om de myndigheter eller organer som er ansvarlig for å oppbevare informasjon om personer som er frakjent retten til å være tillitsperson
- d. oversikt over regler knyttet til myndighet og ansvar for selskapets administrative organ, ledelsesorgan og tilsynsorgan, herunder myndigheten til å representere selskapet overfor tredjeparter

4.2.4 Elektronisk innsending av selskapsdokumenter og -informasjon

Etter artikkel 13j nr. 1 skal selskaper kunne sende inn og endre dokumenter og opplysninger elektronisk. Det følger av selskapsrettsdirektivet artikkel 14 hvilke opplysninger og dokumenter som omfattes av bestemmelsene i artikkel 13j.

Saksbehandlingsfrister kan fastsettes av den enkelte medlemsstat.

Etter artikkel 13j nr. 2 skal medlemsstatene sikre at dokumenters opprinnelse og ekthet kan verifiseres elektronisk ved elektronisk innsending (autentisering av dokumenter).

Artikkel 13j nr. 3 fastsetter at medlemsstatene kan kreve at enkelte eller alle dokumenter og opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, skal sendes inn elektronisk.

Det fremgår av artikkel 13j nr. 4 at artikkel 13g nr. 2 til nr. 5 gjelder tilsvarende for elektronisk innsending av dokumentasjon og informasjon. Se omtale av artikkel 13g nr. 2 til nr. 5 i punkt 4.2.1 (elektronisk stiftelse og registrering).

Det er åpnet for at medlemsstatene kan fortsette å tillate at annen type dokumentasjon enn den nevnt i artikkel 13j nr. 1, kan sendes inn på annen måte enn elektronisk, for eksempel papirformat, jf. artikkel 13j nr. 5.

4.3 Departementets vurdering og forslag

4.3.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Adgang til stiftelse og registrering

Det er etter norsk rett anledning til å stifte og registrere aksjeselskaper elektronisk. Dette følger av aksjeloven § 2-1 og foretaksregisterforskriften § 9. Etter departementets vurdering er digitaliseringsdirektivets krav om å åpne for elektronisk stiftelse og registrering av aksjeselskaper allerede gjennomført i norsk rett.

Departementet foreslår likevel en justering i aksjeloven § 2-1 første ledd tredje punktum. Endringen vil innebære at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører og godkjennes av registerfører til bruk ved elektronisk stiftelse. Dette vil gi økt fleksibilitet for registerfører. Det vil også gi Brønnøysundregistrene mulighet til å se på prioritering av sine ressurser og potensielt et større utvalg av mulige tekniske løsninger.

Se forslag til endringer i aksjeloven § 2-1.

Digitaliseringsdirektivet er ikke til hinder for at det åpnes for elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Elektronisk registrering brukes allerede i vid utstrekning for flere organisasjonsformer, gjennom Altinns elektroniske innrapporteringsløsning (Samordnet registermelding). Aksjeselskapsformen er den organisasjonsformen som er klart mest utbredt i Norge. Om det skal legges til rette for elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper, må vurderes ut fra blant annet antallet selskaper som stiftes, og kostnadene ved å utvikle og administrere

elektroniske løsninger for hver organisasjonsform. Det er for eksempel bare et fåtall allmennaksjeselskaper og SE-selskaper som registreres årlig.

Departementet vurderer at det på nåværende tidspunkt ikke er tilstrekkelig grunnlag for å lovfeste en rett til elektronisk stiftelse av andre typer organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Å åpne for dette vil kreve en større gjennomgang av reglene om stiftelse og registrering for de enkelte organisasjonsformene. En slik gjennomgang faller utenfor rammene til høringsnotatet. Departementet mottar imidlertid gjerne innspill fra høringsinstansene om det praktiske behovet og ønsket for å kunne stifte andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper ved bruk av elektroniske løsninger.

Departementet foreslår likevel en ny forskriftsbestemmelse i foretaksregisterloven § 10-6 nytt andre ledd. Denne skal åpne for å regulere elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer nærmere i forskrift, dersom det åpnes for elektronisk stiftelse i den enkelte foretaksloven. Ved behov vil det dermed kunne gis forskrift om dette for øvrige organisasjonsformer på et senere tidspunkt.

Se forslag til foretaksregisterloven § 10-6 andre ledd.

For øvrig kan det nevnes departementet vil vurdere endringer i foretaksregisterloven § 4-4 for å gjøre denne bestemmelsen teknologinøytral i en egen høringsrunde. Bestemmelsen regulerer hvilke dokumenter som skal vedlegges førstegangsmeldinger og endringsmeldinger til Foretaksregisteret.

Regler om stiftelse og registrering

Det fremgår av artikkel 13g nr. 3 bokstavene a til f at medlemsstatene skal ha visse typer regler om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper.

Etter bokstav a omfatter dette regler om prosedyrer for å sikre at innsender har den nødvendige rettslig handleevne og har myndighet til å representere selskapet.

Departementet vurderer at dette i det vesentlige allerede reguleres av foretaksregisterloven §§ 4-2 og 4-3 om hvem som har plikt til å gi melding til Foretaksregisteret etter § 4-1, og forskrift om registrering av foretak § 9 om hvem som kan signere elektronisk melding til Foretaksregisteret. I tillegg vil Foretaksregisteret ved kontroll av innkomne meldinger etter foretaksregisterloven § 5-1, sjekke om innmeldte rolleinnhavere er ilagt konkursskarantene etter konkursloven § 142 og rettighetstap etter straffeloven § 56.

Kontroll av rettslig handleevne og myndighet til å representere selskaper for utenlandske personer uten norsk fødselsnummer eller d-nummer må skje ved kommunikasjon med de andre EØS-statenes foretaksregistre gjennom BRIS. Kontroll med rettslig handleevne for utenlandske personer er i dag meget vanskelig å gjennomføre som følge av manglende felles unike identifikatorer i EØS. Et norsk fødselsnummer eller d-nummer er unike identifikatorer i Norge, men disse er ikke koblet opp mot systemer i andre EØS-stater. Navn og fødselsdato er også identifikatorer, men disse er ikke unike fordi flere personer kan ha samme navn og fødselsdato. Et søk på et navn og en fødselsdato vil kunne gi flere treff i ulike stater. Det vil derfor ikke alltid være mulig å stadfeste at treff på innsenders

navn og fødselsdato faktisk betyr at vedkommende har tilstrekkelig rettslig handleevne og myndighet på vegne av selskapet.

Når det gjelder fratakelse av rettslig handleevne, reguleres dette av nasjonal rett. Reglene i EØS er ikke harmonisert. Det vil for eksempel si at vilkårene for fratakelse av rettslig handleevne i Norge, ikke nødvendigvis tilsvarer vilkårene for dette i Spania. Det er derfor vanskelig for nasjonale foretaksregistre å vurdere og kontrollere om en rettsavgjørelse fra en annen EØS-stat om fratakelse av rettslig handleevne, innebærer at vedkommende ikke kan være tillitsperson etter nasjonal rett. Etter artikkel 13g nr. 3 bokstav b skal medlemsstatene ha regler om kontroll av innsenders identitet i henhold til direktivet artikkel 13b. Dette er omtalt i høringsnotatet kapittel 5.

Artikkel 13g nr. 3 bokstav c fastsetter at det skal gis regler om bruk av tillitstjenester, som referert til i forordning (EU) nr. 910/2014 om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked og om oppheving av direktiv 1999/93/EF (eIDAS-forordningen). Slike tillitstjenester og bruken av disse reguleres i Norge av lov 15. juni 2018 nr. 44 om gjennomføring av EUs forordning om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked (lov om elektroniske tillitstjenester).

Etter bokstav d skal nasjonal lovgivning ha regler om prosedyrer for å verifisere lovligheten av selskapets formål. Departementet vurderer at dette kravet for aksjeselskaper er gjennomført i foretaksregisterloven § 5-1, jf. § 4-1 og § 3-1. Foretaksregisterloven § 3-1 nr. 1 fastsetter at Foretaksregisteret skal inneholde opplysninger om vedtektene til aksjeselskaper. Etter aksjeloven § 2-2 stilles det minstekrav til vedtektenes innhold. Vedtektene skal blant annet angi «selskapets virksomhet». Dette omfatter selskapets formål. Ved førstegangsmelding til Foretaksregisteret skal stiftelsesdokumentet med vedtekter følge som vedlegg, jf. foretaksregisterloven § 4-4. Eventuelle endringer i vedtektene må også meldes til Foretaksregisteret. Disse kravene, samt Foretaksregisterets kontroll av meldinger etter foretaksregisterloven § 5-1, oppfyller etter departementets syn direktivforpliktelsen i artikkel 13g nr. 3 bokstav d.

Etter bokstav e skal det gis regler om prosedyrer for å verifisere lovligheten av foretaksnavnet. Departementet vurderer at dette kravet er oppfylt gjennom bestemmelser i lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. (foretaksnavneloven) og saksbehandlingsreglene i foretaksregisterloven.

Foretaksnavneloven stiller blant annet krav til at aksjeselskaper skal ha betegnelsen AS i foretaksnavnet, og at et foretaks foretaksnavn ikke må inneholde annen foretaksbetegnelse enn den som angir foretakets egen ansvarsform, jf. foretaksnavneloven § 2-2. Det er også oppstilt forbud mot identiske foretaksnavn, foretaksnavn som er egnet til å villed, og foretaksnavn som strider mot lov eller er egnet til å vekke forargelse, jf. foretaksnavneloven § 2-1, § 2-3 og § 2-5. Foretaksnavn som strider mot disse bestemmelsene, kan ikke registreres i Foretaksregisteret, jf. foretaksnavneloven § 2-7. Foretaksregisteret foretar en kontroll av foretaksnavnet ved førstegangs- eller endringsmelding, jf. foretaksregisterloven § 5-1 første ledd.

Etter bokstav f skal det gis regler om prosedyrer for å verifisere oppnevning av tillitspersoner. Departementet vurderer at dette kravet er gjennomført i norsk rett gjennom foretaksregisterloven § 5-1, jf. foretaksregisterloven § 4-1 og § 3-1 og aksjeloven kapittel 6.

Artikkel 13g nr. 4 bokstavene a til d er det frivillig å implementere. Departementet foreslår at bokstav d gjennomføres i norsk rett, slik at det ikke er adgang til å stifte og registrere et selskap helelektronisk dersom aksjeinnskuddet består av tingsinnskudd. Dette foreslås regulert i forskrift med hjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 andre ledd. Forslag til forskriftsbestemmelser vil sendes på offentlig høring på et senere tidspunkt.

Se forslag til foretaksregisterloven § 10-6 andre ledd.

Bokstav a til c foreslås ikke implementert i norsk rett på nåværende tidspunkt. Departementet ber om høringsinstansenes syn på behovet for også slike regler.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Dersom selskapet stiftes helelektronisk av fysiske personer ved bruk av elektroniske maler, skal registreringsmeldingen behandles innen fem virkedager, jf. artikkel 13g nr. 7. I andre tilfeller skal fristen være ti virkedager.

Etter departementets syn vil «andre tilfeller» for eksempel være;

- i. foretak som stiftes elektronisk av juridiske personer,
- ii. foretak som stiftes ved papirdokument av fysiske personer,
- iii. foretak som stiftes ved papirdokument av juridiske personer, eller
- iv. registrering av utenlandsk foretak

For å gjennomføre artikkel 13g nr. 7, foreslår departementet at det tas inn en ny bestemmelse om saksbehandlingsfrister i foretaksregisterloven § 4-1 andre ledd. Departementet legger til grunn at fristen skal løpe fra det tidspunktet fullstendig melding om registrering er kommet inn til Foretaksregisteret, jf. artikkel 13g nr. 7 bokstav a.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 4-1 andre ledd.

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Etter artikkel 13g nr. 6 første setning skal medlemsstatene sikre at innbetaling av aksjeinnskudd kan gjøres elektronisk til en bankkonto i en bank som opererer i EØS, dersom innbetalingen er en forutsetning for å stifte et aksjeselskap. Aksjeloven § 2-18 fastsetter at aksjeinnskudd skal være ytet fullt ut før selskapet meldes til Foretaksregisteret. Bestemmelsen regulerer imidlertid ikke måten aksjeinnskuddet skal betales inn på. Etter norsk rett kan betaling av aksjeinnskudd skje til en bankkonto i Norge eller utlandet. Betalingen kan skje elektronisk. Departementet vurderer at kravet i artikkel 13g nr. 6 første setning er oppfylt.

Artikkel 13g nr. 6 andre setning fastsetter at bevis for gjennomført innbetaling av aksjeinnskudd skal kunne sendes inn elektronisk. Etter norsk rett er bevis for innbetaling den bekreftelsen som skal gis etter aksjeloven § 2-18 andre ledd. Dersom aksjeinnskuddet

utelukkende gjøres opp i penger, det vil si norske kroner, kan innskuddet bekreftes av revisor, finansforetak, advokat eller autorisert regnskapsfører.

I svensk aksjelovgivning er innbetaling og bekreftelse av aksjeinnskudd regulert på en litt annen måte enn i Norge. Det følger av aktiebolagslagen 2 kap. 17 § at «[b]etalning i pengar skall ske genom insättning på ett särskilt konto som stiftarna har öppnat för ändamålet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett motsvarande utländskt kreditinstitut i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet».

Det følger også av aktiebolagsförordningen 1. kap. 4 § at ved registrering av aksjeselskapet «ska sökanden lämna in ett intyg från banken, kreditmarknadsföretaget eller motsvarande utländskt kreditinstitut om inbetalingen».

Det stilles med andre ord krav om at innbetaling av aksjeinnskuddet skal bekreftes av en bank eller tilsvarende utenlandsk kredittforetak. Etter svensk rett er det derfor anledning til å betale inn aksjeinnskudd til en bank eller lignende som opererer i EØS, og at bekreftelsen på innbetalt aksjeinnskudd kan gis av denne banken. I den svenske utredningen om gjennomføring av digitaliseringsdirektivet, Ds 2021:15 Digitaliseringsdirektivets gjennomförande i svensk bolagsrätt side 35 til 36, er det lagt til grunn at det ikke er nødvendig å endre de svenske reglene for å oppfylle kravet i artikkel 13g nr. 6.

Som nevnt i punkt 4.1 kan finansforetak som definert i finansforetaksloven bekrefte aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger, jf. aksjeloven § 2-18 andre ledd. For å oppfylle direktivets krav, vurderer departementet at ikke bare finansforetak etter finansforetaksloven, men også tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, skal kunne bekrefte denne type aksjeinnskudd.

Bekreftelse av aksjeinnskudd som ikke utelukkende gjøres opp i norske kroner, for eksempel utenlandsk valuta, må etter aksjeloven § 2-18 andre ledd gis av revisor. Et av digitaliseringsdirektivets formål er å tilrettelegge for elektronisk stiftelse av selskaper med begrenset ansvar på tvers av EØS. Dette taler etter departementets syn for at aksjeinnskudd som gjøres opp i euro, også skal kunne bekreftes av finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, advokat eller autorisert regnskapsfører. Dette vil likestille EUs myntenhet med norsk myntenhet. Departementet foreslår å endre aksjeloven § 2-18 i tråd med dette.

For å sikre sammenheng i regelverket, foreslår departementet tilsvarende endringer i reglene om bekreftelse av aksjeinnskudd ved kapitalforhøyelse i aksjeloven § 10-9, og reglene om særskilt innbetalingskonto for aksjeinnskudd i aksjeloven § 10-13.

Se forslag til endringer i aksjeloven § 2-18 andre ledd femte punktum, § 10-9 andre ledd fjerde punktum og § 10-13 første ledd første punktum.

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til om tilsvarende endringer bør gjøres i allmennaksjeloven.

Foretaksregisterets tekniske løsning benyttes for å bekrefte aksjeinnskudd elektronisk. Per i dag er det, av tekniske årsaker, bare selskaper med norsk organisasjonsnummer som kan

benytte denne løsningen. Det må derfor gjøres tekniske endringer, slik at selskaper med virksomhet i EØS kan bekrefte aksjeinnskudd elektronisk, enten gjennom Altinn eller på annen måte.

Departementet bemerker at forslagene til endringer i aksjeloven §§ 2-18, 10-9 og 10-13 ikke gjør endringer i andre regler i aksjeloven som omhandler aksjeinnskudd som gjøres opp i annet enn penger, for eksempel kravene til redegjørelse i aksjeloven § 2-6.

Forslagene gjør heller ikke endringer i reglene om at aksjekapitalen skal angis i norske kroner.

Både svensk og dansk lovgivning åpner for at aksjekapitalen kan angis i ulike valutaer. Etter aktiebolagslagen 1 kap. 4 § kan aksjekapitalen angis i svenske kroner eller euro. I den danske selskabsloven § 4 første ledd fremgår det at selskapskapitalen skal gjøres opp i danske kroner eller euro. Etter tredje ledd fremgår det at «Erhvervsstyrelsen kan fastsette nærmere regler om betingelserne for at angive selskapskapitalen i en anden valuta end danske kroner eller euro».

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til om det bør tillates å angi aksjekapitalen i andre valutaer enn norske kroner etter aksjeloven og allmennaksjeloven. Dette er imidlertid ikke nødvendig for å gjennomføre digitaliseringsdirektivet i norsk rett.

4.3.2 Maler for elektronisk stiftelse og registrering av selskaper

Etter direktivet artikkel 13h skal medlemsstatene tilgjengeliggjøre maler for elektronisk stiftelse og registrering av aksjeselskaper på registerførers nettsted. Den elektroniske løsningen til Foretaksregisteret benytter allerede en mal for stiftelse av aksjeselskaper. Denne malen er ikke nærmere regulert i lov eller forskrift.

Kravene til innholdet i malene skal fastsettes i nasjonal rett, jf. artikkel 13h nr. 4. Slike krav vil være detaljerte og tekniske. Departementet ser det som mest hensiktsmessig å ha denne type regler i forskrift. Departementet vurderer at maler på engelsk vil tilfredsstillere kravet til å ha malene tilgjengelig på et offisielt EU-språk som er bredt anvendt i EU.

Departementet foreslår at det fastsettes en ny forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd for å gjennomføre direktivforpliktelsene i artikkel 13h. Den foreslåtte hjemmelen vil gi departementet myndighet til å fastsette regler om registerførers plikt til å utforme og offentliggjøre maler for stiftelse og registrering av foretak. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring på et senere tidspunkt.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd.

4.3.3 Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper

Etter direktivet artikkel 13f er medlemsstatene forpliktet til å tilgjengeliggjøre informasjon om elektronisk stiftelse av selskaper som er omfattet av direktivets virkeområde, på et nettsted som er tilgjengelig via Single Digital Gateway. Direktivets regler knyttet til tilgjengeliggjøring av informasjon er detaljerte, og de tekniske løsningene som ligger bak vil kunne endre seg over tid. Departementet anser det derfor som mest hensiktsmessig å ha denne type regler i forskrift, istedenfor i lov.

Departementet foreslår å fastsette en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd for å gjennomføre artikkel 13f. Hjemmelen gir departementet kompetanse til å fastsette forskrift om offentliggjøring av informasjon om stiftelse og registrering av selskaper. Det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser om dette vil bli gjenstand for en egen høring.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd.

4.3.4 Elektronisk innsending av informasjon om selskaper

Foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler som pålegger registreringspliktige elektronisk innsending til Foretaksregisteret. Departementet foreslår at forskriftshjemmelen utvides til å kunne gi andre bestemmelser om elektronisk innsending for å gjennomføre digitaliseringsdirektivet artikkel 13j nr.1. Forslaget innebærer at departementet i forskrift kan gi regler som pålegger Foretaksregisteret å tilby elektronisk registrering av selskaper, samt innsending og endring av selskapsinformasjon elektronisk. Forskriftshjemmelen vil fortsatt gi adgang til å gi nærmere bestemmelser som pålegger elektronisk innsending. Det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser om dette vil bli gjenstand for en egen høring.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd (nåværende fjerde ledd).

5 Anerkjennelse av identifikasjonsmidler

5.1 Gjeldende rett

Identifisering av personer og foretak i Foretaksregisteret reguleres av foretaksregisterforskriften § 15. Her fremgår det at «personer [er] identifisert ved fødselsnummer og foretak ved organisasjonsnummer. Utenlandske fysiske personer uten norsk fødselsnummer identifiseres med D-nummer». Signering av elektronisk melding til Foretaksregisteret er regulert av foretaksregisterforskriften § 9, jf. foretaksregisterloven § 4-3.

Signering av elektronisk registermelding forutsetter at brukeren benytter de elektroniske identifikasjonsmidler som ID-porten og Altinn tilbyr, altså personlig eID på betydelig sikkerhetsnivå (nivå 3) eller høyeste sikkerhetsnivå (nivå 4). EID er forkortelsen for elektronisk identifikasjon, som for eksempel BankID og MinID.

Betydelig sikkerhetsnivå krever bruk av MinID, mens høyeste sikkerhetsnivå krever bruk av BankID, BankID på mobil, Buypass eller Commifides. Begge sikkerhetsnivåene innebærer to-faktorautentisering, og forutsetter at personen har norsk fødselsnummer eller d-nummer.

EIDAS-forordningen regulerer eID i EØS, og er gjennomført i norsk rett i lov om elektroniske tillitstjenester. Forordningen åpner for at privatpersoner og bedrifter skal kunne bruke sin eID for å få tilgang til elektroniske tjenester fra offentlig sektor i andre stater som tilbyr pålogging med eID. EID-en må i så fall enten være utstedt av en offentlig myndighet eller godkjent av en offentlig myndighet. Rent teknisk støtter ID-porten eID-pålogging med eID fra andre stater, men for å foreta seg noe i Altinn, må brukerens eID kobles mot fødselsnummer eller d-nummer i Folkeregisteret. EØS-borgere som skal logge seg inn på norske offentlige tjenester med sin nasjonale eID, må derfor være registrert i Folkeregisteret med fødsels- eller d-nummer og anvende dette ved innlogging, for å kunne bruke Altinn fullt ut.

EØS-borgere som meldes i selskapsroller til Foretaksregisteret, for eksempel som styremedlem eller daglig leder, kan skaffe d-nummer ved søknad til Brønnøysundregistrene, som rekvirerer et d-nummer fra Skatteetaten, jf. forskrift 14. juli 2017 nr. 1201 til folkeregisterloven (folkeregisterforskriften) § 2-2-3 første ledd bokstav c. Det er opp til rekvirenten å avgjøre om fysisk oppmøte kreves for identitetskontroll, jf. folkeregisterforskriften § 2-2-5. Selv om fysisk oppmøte i praksis ikke kreves av Brønnøysundregistrene, er det krav om at det skal vedlegges bekreftet kopi av pass eller tilsvarende legitimasjonsdokument, jf. folkeregisterforskriften § 2-2-4 andre ledd andre punktum. I praksis vil det innebære at utenlandske personer må møte opp fysisk, for eksempel på en norsk ambassade, for å få bekreftet kopi av legitimasjonsdokumentet.

Det gjenstår fortsatt arbeid med å utvikle egnede tekniske løsninger for å kunne benytte eID fullt ut over landegrensene. Dette arbeidet forutsetter et teknisk samarbeid mellom EØS-statene.

5.2 Digitaliseringsdirektivets krav

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13b fastsetter at medlemsstatene skal sikre at visse elektroniske identifikasjonsmidler skal kunne benyttes av EØS-borgere ved bruk av elektroniske løsninger som omfattes av digitaliseringsdirektivet.

Elektronisk identifikasjon av personer er nødvendig for å kunne stifte selskaper elektronisk. Dette gjelder også ved stiftelse av selskaper på tvers av EØS.

Direktivet stiller krav til anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler i EØS. Norge skal anerkjenne og gi alle EØS-borgere mulighet til å benytte seg av elektroniske identifikasjonsmidler som er godkjent i deres egen medlemsstat, i Norge, jf. artikkel 13b nr. 1 bokstav a, eller anerkjent som grenseoverskridende autentisering i henhold til eIDAS-forordningen artikkel 6 nr. 1, jf. artikkel 13b nr. 1 bokstav b.

Dersom et identifikasjonsmiddel fra en annen EØS-stat ikke oppfyller sikkerhetskravene som er fastsatt i eIDAS-forordningen artikkel 6 nr. 1, kan det avvises, jf. digitaliseringsdirektivet artikkel 13b nr. 2.

Det følger av direktivet artikkel 13b nr. 3 at medlemsstatene skal offentliggjøre hvilke identifikasjonsmidler de anerkjenner.

Artikkel 13b nr. 4 første setning åpner for at medlemsstatene, i unntakstilfeller, kan kreve fysisk oppmøte for å bekrefte en persons identitet. Krav om fysisk oppmøte må begrunnes med grunnlag i det offentliges interesse i å forhindre identitetstyveri og identitetsforfalskning. Etter artikkel 13b nr. 4 andre setning kan fysisk oppmøte bare kreves i det enkelte tilfelle, dersom det er grunn til å mistenke misbruk av identitet. Alle andre steg skal kunne gjennomføres elektronisk.

5.3 Departementets vurdering og forslag

Dagens tekniske løsninger for elektronisk stiftelse og registrering av selskaper i Foretaksregisteret krever elektronisk identifisering av vedkommende som ønsker selskapet stiftet og registrert. Som nevnt ovenfor er det en forutsetning at brukeren benytter de identifikasjonsmidlene som ID-porten og Altinn benytter.

Departementet foreslår å fastsette en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-7, slik at departementet får hjemmel til å fastsette nærmere regler om identifikasjonsmidler i forskrift. Regler om identifikasjonsmidler vil være tekniske og detaljerte. Departementet vurderer det derfor som mest hensiktsmessig å ha denne type regler i forskrift, istedenfor i lov. Nåværende § 10-7 vil bli ny § 10-8.

I forskrift vil departementet kunne gi regler om anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler i samsvar med direktivet artikkel 13b nr. 1. Departementet vil se hen til om det skal fastsettes regler om at identifikasjonsmidler fra EØS-stater som ikke oppfyller sikkerhetskravene i eIDAS-forordningen, kan avvises av registrene. I tillegg vil forskriften kunne regulere hvordan Foretaksregisteret skal offentliggjøre hvilke identifikasjonsmidler som er anerkjent i Norge. Etter departementets syn bør også vurderes å fastsette en unntaksregel som nevnt i artikkel 13b nr. 4 for å forhindre

identitetstyveri og forfalskning. Det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser om dette vil bli gjenstand for en egen offentlig høring.

Ved gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet forutsetter departementet at det på sikt vil bli utviklet tekniske løsninger som gjør at europeisk eID kan benyttes, uavhengig av norsk fødselsnummer eller d-nummer. Det er et pågående samarbeid mellom de nordiske og baltiske statene, i regi av Nordisk Ministerråd, som gjelder bruk av elektroniske identifikasjonsmidler. For øvrig vises det til at eIDAS-forordningen er under revisjon i EU. Det foreligger også et forslag fra Europakommisjonen om en europeisk eID (en lommebokløsning),² der hensikten er å løse de utfordringene man har møtt på hittil i arbeidet med europeisk eID.

Se forslag til foretaksregisterloven ny § 10-7 (nåværende § 10-7 blir ny § 10-8).

² [EUR-Lex - 32021H0946 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

6 Offentliggjøring av opplysninger registrert i Foretaksregisteret mv.

6.1 Gjeldende rett

6.1.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Foretaksregisterloven kapittel III stiller krav til at visse typer opplysninger skal registreres i Foretaksregisteret. Det følger av foretaksregisterloven § 6-2 at etter registrering av en førstegangsmelding om et foretak, skal noen av opplysningene kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon.

Foretaksregisterloven kapittel VII har regler om retting av feil og endringer uten melding. Dette skal sikre at opplysningene som fremgår av Foretaksregisteret er riktige.

Legitimasjonsvirkninger av opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret overfor tredjepersoner, reguleres av foretaksregisterloven § 10-1. Etter første ledd skal opplysninger som er registrert etter foretaksregisterloven anses for å ha kommet til tredjepersons kunnskap, dersom det er avgjørende for tredjepersonens rettsstilling om denne kjente eller ikke kjente til et forhold. I tillegg fremgår det av andre ledd at meldepliktige forhold som ikke er meldt til Foretaksregisteret, og som er i strid med det som er registrert, ikke kan gjøres gjeldende overfor tredjeperson, med mindre denne kjente eller burde kjent forholdet.

6.1.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Innsyn i opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret, reguleres av foretaksregisterloven § 8-1. Der fremgår det blant annet at enhver har rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i Foretaksregisteret og få utskrift av dette.

Foretaksregisterloven § 8-1 tredje punktum fastsetter at bestemmelsene i lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) gjelder for opplysninger som ikke er «registrert» i Foretaksregisteret.

Avgivelse av registeropplysninger er nærmere regulert i foretaksregisterforskriften § 12. Her fremgår det blant annet at opplysninger fra Foretaksregisteret kan avgis elektronisk, og hvordan dette skal gjøres.

Innsyn i opplysninger i Regnskapsregisteret er regulert i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven) § 8-1. Etter regnskapsloven § 8-1 første ledd er årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning offentlige, og enhver har rett til å få innsyn i dokumentene hos Regnskapsregisteret eller selskapet.

Etter selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstavene j og k skal opplysninger om selskapers konkurs og avvikling, offentliggjøres. Dette sikres gjennom reglene om innsyn i registrerte opplysninger i Konkursregisteret, jf. forskrift 23. august 1993 nr. 824 om konkursregisteret og om kunngjøringer etter konkursloven (konkursregisterforskriften) § 10. Etter § 10 kan enhver få oppgitt registrerte opplysninger om selskaper som er gått

konkurs, selskaper som tvangsavvikles etter konkurslovens regler, og øvrig konkursrelevante opplysninger om selskaper, herunder om ilagt konkursskarantene.

6.2 Digitaliseringsdirektivets krav

6.2.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Digitaliseringsdirektivet artikkel 16 regulerer hvordan medlemsstatenes foretaksregistre skal samle inn, oppbevare og tilgjengeliggjøre opplysninger om selskaper som omfattes av direktivets virkeområde. At korrekte opplysninger om selskaper er offentlig tilgjengelig, er viktig for å bidra til åpenhet og gjennomsiktighet for blant annet ansatte, kreditorer og minoritetsaksjeeiere. Dette kan også øke tilliten i forretningstransaksjoner, som er gunstig for investorer, forretningspartnere, myndigheter og andre berørte parter, jf. digitaliseringsdirektivets fortale punkt 30.

Artikkel 16 nr. 1 første setning stiller krav til at alle opplysninger om hvert registrerte selskap skal lagres på ett sted (som en «saksmappe» eller «fil»). Etter artikkel 16 nr. 1 andre setning skal hvert selskap tildeles en EUID (European Unique Identifier), slik at de kan identifiseres entydig i kommunikasjon mellom foretaksregistrene i EØS-statene. EUID-en skal gjøre det mulig å identifisere nærmere informasjon om avgiverstaten og dets foretaksregister, jf. artikkel 16 nr. 1 tredje setning.

Opplysninger som angitt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, skal oppbevares i selskapets mappe, jf. artikkel 16 nr. 2 første avsnitt. Det gjelder for eksempel stiftelsesdokumentet, vedtekter, opplysninger om selskapsledelsen og representasjon utad. Alle opplysninger skal oppbevares i elektronisk format, jf. artikkel 16 nr. 2 andre avsnitt første setning. Dersom opplysninger er sendt inn i papirformat, skal dette konverteres til elektronisk format så raskt som mulig, jf. artikkel 16 nr. 2 andre avsnitt andre setning. Etter artikkel 16 nr. 2 tredje avsnitt skal registerfører sørge for at opplysninger kommet inn på papir før 31. desember 2006 konverteres til elektronisk format, dersom det kommer inn en elektronisk anmodning om offentliggjøring.

Opplysninger som nevnt i artikkel 14 skal være offentlig tilgjengelig i registeret, jf. artikkel 16 nr. 3 første setning.

Medlemstatene skal gjennomføre nødvendige tiltak for å unngå uoverensstemmelser mellom opplysningene som ligger i mappen og det som er registrert, jf. artikkel 16 nr. 4 første avsnitt. Ved uoverensstemmelser som nevnt i artikkel 16, skal opplysninger som er offentlig tilgjengelig i registeret gis forrang.

Artikkel 16 nr. 5 omhandler legitimasjonsvirkninger for registrerte opplysninger. Et selskap kan bare legge til grunn opplysninger etter artikkel 14 overfor tredjeparter dersom disse er registrert, med mindre selskapet kan bevise at tredjeparten hadde kjennskap til opplysningene, jf. artikkel 16 nr. 5 første avsnitt. Etter artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt kan ikke opplysninger gjøres gjeldende overfor tredjepart før det har gått 16 dager etter offentliggjøring av opplysningene, dersom tredjeparten kan bevise at det var umulig å ha kjennskap til opplysningene. I tillegg oppstiller artikkel 16 nr. 5 tredje avsnitt at

tredjepersoner alltid skal kunne stole på dokumenter og opplysninger som ikke formelt er offentliggjort ennå, med mindre disse må registreres for å ha virkning.

Artikkel 16 nr. 6 fastsetter at dokumenter og opplysninger som gjelder elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, registrering av filial eller endringsmeldinger, lagres i et maskinlesbart og søkbart format eller som strukturerte data.

6.2.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Direktivet artikkel 16a regulerer allmennhetens rett til innsyn i opplysninger om visse selskaper. Etter artikkel 16a nr. 1 første avsnitt skal alle opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, gjøres tilgjengelig på forespørsel. Enhver skal kunne sende inn forespørsel, enten i papirform eller elektronisk.

Etter artikkel 16a nr. 1 andre avsnitt kan medlemsstater fastsette at visse opplysninger registrert før 31. desember 2006 ikke skal kunne utleveres elektronisk, dersom det har gått en viss periode. Denne perioden skal ikke være mindre enn ti år.

Gebyr for innsyn i registrerte opplysninger skal ikke overstige de faktiske administrative kostnadene ved å utlevere opplysningene (inkludert utvikling og vedlikehold av registeret), jf. artikkel 16a nr. 2.

Opplysningene og dokumentene skal bekreftes med «rett kopi», med mindre den som har bedt om innsyn godtar at det ikke gis slik bekreftelse, jf. artikkel 16a nr. 3.

Avgivelse av opplysninger skal autentiseres i henhold til eIDAS-forordningen, jf. artikkel 16a nr. 4.

6.3 Departementets vurdering og forslag

6.3.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Departementet vurderer at kravet til at registerfører skal opprette en «saksmappe», i den forstand at de samlede opplysningene om hvert selskap er lagret samlet, jf. artikkel 16 nr. 1 første avsnitt, er oppfylt gjennom foretaksregisterloven §§ 3-1 flg.

Brønnøysundregistrene fører også Foretaksregisteret på denne måten.

For selskaper registrert i Norge består EUID-en av forkortelsen «NOFOR» og det tildelte organisasjonsnummeret på ni siffer (eksempelvis «NOFOR-999 999 999»). Kravet om at selskaper skal ha en EUID for å identifisere selskapet i kommunikasjon med andre foretaksregistre gjennom BRIS, jf. artikkel 16 nr. 1 andre avsnitt, er etter departementets syn gjennomført gjennom forskrift 12. august 2019 nr. 1057 om Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2015/884 om fastsettelse av tekniske spesifikasjoner og fremgangsmåter for registersammenkoplingssystemet opprettet ved Europaparlaments- og Rådsdirektiv 2009/101/EF. I vedlegget til forordningen er det listet opp hvilke opplysninger som skal utveksles om selskaper, herunder EUID (punkt 5), og hvordan EUID skal utformes (punkt 8), slik at dette alltid blir delt med andre medlemsstaters foretaksregistre. Forskriften vil på sikt erstattes gjennom innlemmelsen av

Europakommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1042 av 18. juni 2021 om fastsettelse av regler for anvendelse av europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1132 med hensyn til tekniske spesifikasjoner og framgangsmåter for registersammenkoplingsystemet og opphevelse av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/2244, herunder implementering i norsk rett. Forordningen inneholder og viderefører regler om EUID, jf. vedlegget punktene 5, 6 og 9. Departementet legger til grunn at gjennomføringen av den nye forordningen fortsatt vil å oppfylle kravet i artikkel 16 nr. 1 andre avsnitt.

Kravet i artikkel 16 nr. 2 om at innsendte dokumenter skal konverteres til elektronisk format så raskt som mulig, er etter departementets syn oppfylt gjennom foretaksregisterforskriften § 11. Foretaksregisteret har utført elektronisk skanning av dokumentasjon siden 1997.

Innsyn i Foretaksregisteret er regulert i foretaksregisterloven § 8-1. Etter bestemmelsen har enhver rett til å gjøre seg kjent med det som er registrert i Foretaksregisteret, og få utskrift av dette. Se nærmere om innsyn i omtalen av artikkel 16a i punkt 6.3.2.

Kunngjøring av opplysninger er regulert i foretaksregisterloven § 6-2. Etter registrering av førstegangsmelding om et selskap i Foretaksregisteret, skal registerfører kunngjøre opplysninger om selskapet i Brønnøysundregistrene elektroniske kunngjøringsportal. Departementet anser at kravet i artikkel 16 nr. 3 er oppfylt gjennom disse bestemmelsene.

Departementet bemerker for øvrig at direktivhenvisningene i foretaksregisterloven § 6-2 sjette ledd og § 6-3 første ledd er utdaterte. Departementet foreslår å oppdatere direktivhenvisningene.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 6-2 og § 6-3.

Departementet vurderer at kravet i artikkel 16 nr. 4 om å unngå at det er uoverensstemmelse mellom opplysningene som er lagret på selskapets «saksmappe» og det som er registrert om selskapet i registeret, herunder offentliggjort, er gjennomført i foretaksregisterloven § 7-1. Det følger av bestemmelsen at dersom registerføreren oppdager at en innføring i registeret er uriktig eller at det på annen måte er gjort feil i forbindelse med registreringen, skal feilen rettes. Dette er et tiltak som skal sikre at registerfører aktivt skal forhindre forskjeller mellom det som er lagret og det som står i registeret.

Artikkel 16 nr. 5 oppstiller en snever unntaksregel for legitimasjonsvirkninger av registrerte opplysninger. Bestemmelsen innebærer at en tredjeperson som kan bevise at det var umulig for vedkommende å ha kjennskap til registrerte opplysninger, ikke skal anses å kjenne til disse opplysningene. Dette gjelder for disposisjoner som finner sted før den sekstende dagen etter registrering. Bestemmelsen stammer fra direktiv 68/151/EØF³ (det første selskapsrettsdirektivet) artikkel 3 nr. 5, som hadde nesten likelydende ordlyd.

³ Første rådsdirektiv av 9. mars 1968 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i traktatens artikkel 58 annet ledd for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser, med det formål å gjøre garantiene likeverdige [Selskapsrettsdirektiv nr. 1 (publisitetsdirektiv)].

Ved vurderingen av tilpasning av næringslovgivningen i forbindelse med norsk tilslutning til EØS-avtalen, vurderte det daværende Næringsdepartementet at foretaksregisterloven § 10-1 oppfylte direktivforpliktelsene om legitimasjonsvirkninger i direktiv 68/151/EØF artikkel 3. I Ot.prp. nr. 73 (1991–92) Om lov om offentlig støtte og lov om endringer i næringslovgivningen m.v. som følge av EØS-avtalen punkt 4.4 står det:

«Direktivet legger her opp til at dokumenter og opplysninger kun kan gjøres gjeldende overfor tredjemann når dokumentet er kunngjort. I Norge er det som kjent registreringstidspunktet som er avgjørende for et dokumentets rettsvirkninger. Tidligere gjaldt tilsvarende regler om kunngjøring også i Norge, men ved vedtagelsen av foretaksregisterloven la registreringslovutvalget til grunn at kunngjøring i tidsskrifter hadde fått redusert betydning som meddelelsesmiddel. Det ble på bakgrunn av dette foreslått en sterk begrensning i kunngjøringsplikten, og legitimasjonsvirkningene ble deretter knyttet til det som var registrert.

Departementet legger til grunn at foretaksregisterloven ikke må endres slik at kunngjøringstidspunktet igjen blir avgjørende for et dokumentets rettsvirkninger. Det er på det rene at vårt eksisterende system ivaretar tredjemanns interesser minst like tilfredstillende og følgelig ivaretar intensjonene i direktivet. Forøvrig bør det kunne legges til grunn at registrering av opplysninger i en database er en form for kunngjøring, all den tid opplysningene er offentlig tilgjengelig.»

Både i Sverige og Danmark er det tatt inn uttrykkelige unntak i lovgivningen med bakgrunn i direktivforpliktelsen som ble innført i direktiv 68/151/EØF og etterfølgende selskapsrettsdirektiver, herunder digitaliseringsdirektivet artikkel 16 nr. 5. Se aktiebolagslagen 27 kap. 4 § og selskabsloven § 14).

Departementet vurderer at det kan være hensiktsmessig at denne unntaksadgangen reguleres uttrykkelig også i norsk rett. Det vil tydeliggjøre at det i enkelte særtilfeller vil være mulig med unntak fra hovedregelen i foretaksregisterloven § 10-1. Denne bestemmelsen må etter departementets syn forstås som en snever unntaksregel, hvor terskelen for å anvende unntaket vil ligge høyt.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på behovet for en slik regulering.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 10-1.

Etter artikkel 16 nr. 6 skal medlemsstatene sikre at dokumenter og opplysninger som sendes inn i forbindelse med stiftelse av selskaper, registrering av filial og endringsmeldinger, skal lagres i registrene i et maskinlesbart og søkbart format eller som strukturerte data. Selv om Brønnøysundregistrene i dag har løsninger som gjør PDF-filer søkbare og maskinlesbare, er strukturerte data en forutsetning for å få noe som er maskinlesbart. Brønnøysundregistrenes løsninger oppfyller på nåværende tidspunkt ikke direktivets krav til strukturerte eller maskinlesbare data. Det finnes heller ingen bestemmelse som pålegger slik funksjonalitet.

Departementet foreslår at kravet til at Foretaksregisteret skal oppbevare dokumenter og opplysninger som strukturert data eller maskinlesbare og søkbare data reguleres i forskrift, med hjemmel i foretaksregisterloven § 1-1 tredje ledd tredje punktum. Bestemmelsen gir Kongen hjemmel til å gi «de nærmere forskrifter som ellers finnes påkrevd til gjennomføringen av» foretaksregisterloven. Kongens myndighet er delegert til Nærings-

og fiskeridepartementet, jf. kongelig resolusjon 22. desember 2006 nr. 1528 om delegering av myndighet til Nærings- og handelsdepartementet etter lov om registrering av foretak § 1-1 tredje ledd.

Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring på et senere tidspunkt.

Brønnøysundregistrene har planlagte og pågående prosjekter om «Digital Selskapsetablering», «Brukervennlige registertjenester» og «BRsys» (saksbehandlingssystem). Disse prosjektene forventes blant annet å oppfylle noen av de tekniske kravene i artikkel 16 nr. 6 etter ferdigutvikling.

Departementet vurderer at kravene i direktivets artikkel 16 vil være oppfylt gjennom ovennevnte bestemmelser, samt gjennom nye forskriftsbestemmelser. Det forutsettes at nødvendige tekniske løsninger ferdigstilles.

6.3.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Enhver som ber om innsyn i opplysninger i registeret skal få dette. Forespørsel kan sendes elektronisk eller på papir, jf. artikkel 16a nr. 1 første avsnitt. Direktivforpliktelsen oppfylles etter departementets vurdering av foretaksregisterloven § 8-1 og foretaksregisterforskriften § 12.

Etter artikkel 16a nr. 1 andre avsnitt kan medlemsstater fastsette at visse opplysninger registrert før 31. desember 2006 ikke skal kunne utleveres elektronisk, dersom det har gått en viss periode. Denne perioden skal ikke være mindre enn ti år. Departementet vurderer at det ikke er behov for å fastsette bestemmelser om dette. Offentleglova § 30 gir regler om hvordan offentlige organer skal gi innsyn. Denne bestemmelsen vil gjelde for Foretaksregisteret. Som nevnt har Foretaksregisteret skannet dokumenter elektronisk siden 1997.

Gebyr for innsyn i registrerte opplysninger skal ikke overstige de faktiske administrative kostnadene ved å utlevere opplysningene (inkludert utvikling og vedlikehold av registeret), jf. artikkel 16a nr. 2. Departementet viser til punkt 7.3.1 for nærmere omtale.

Opplysningene skal være bekreftet som «rett kopi», med mindre den som har bedt om innsyn ikke ønsker slik bekreftelse, jf. artikkel 16a nr. 3. Departementet vurderer at dette gjelder opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, blant annet vedtektene og opplysninger om selskapets ledelse. Etter departementets syn bør bekreftelse med «rett kopi» gjelde enhver avgivelse av opplysninger, for å sikre dokumentets autensitet og troverdighet.

Etter foretaksregisterforskriften § 12 tredje ledd skal papirkopier bekreftes å være «rett kopi», med mindre rekvirenten gir avkall på bekreftelsen. Ved utsendelse av elektroniske dokumenter skal det benyttes en metode for å autentisere avsender og sikre dokumentet mot endring, dersom rekvirenten ber om det. Det er i dag ikke forskriftsfestet at også elektroniske dokumenter skal bekreftes å være «rett kopi». Departementet vurderer at det derfor må foretas en endring av reguleringen for elektronisk avgivelse av dokumenter i foretaksregisterforskriften § 12. Tilsvarende bestemmelse om avgivelse av dokumenter og opplysninger fra Regnskapsregisteret fremgår av forskrift 7. september 2006 nr. 1062 til

utfylling og gjennomføring mv. av regnskapsloven av 17. juli 1998 nr. 56 § 8-1-1 andre ledd. Departementet vurderer at også denne forskriftsbestemmelsen bør endres for å oppfylle direktivforpliktelsen.

Stiftelsesdokumentet er en av opplysningene som skal avgis med «rett kopi» ved forespørsel om innsyn, jf. artikkel 16a, jf. selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav a. Etersom stiftelsesdokumentet ikke anses som registrert i Foretaksregisteret, vil ikke dagens bestemmelse i foretaksregisterforskriften § 12 dekke disse tilfellene. Foretaksregisteret har stiftelsesdokumentet lagret som del av opplysningene om selskapet, men det er ikke påkrevd å offentliggjøre stiftelsesdokumentet på samme måte som de øvrige opplysningene, jf. foretaksregisterloven § 3-1. Innsyn i stiftelsesdokumenter reguleres dermed av bestemmelsene i offentleglova, jf. foretaksregisterloven § 8-1 tredje punktum. Departementet vil komme tilbake til forslag om ny regulering i foretaksregisterforskriften om hvordan stiftelsesdokumentet skal avgis.

Etter artikkel 16a nr. 4 skal det benyttes «tillitstjenester» for å bekrefte elektroniske kopier av dokumenter og opplysninger som avgis fra registeret, jf. eIDAS-forordningen artikkel 3 nr. 16. Dette skal sikre at den elektroniske kopien faktisk er utstedt av registerfører, og at innholdet er en riktig kopi av dokumentet eller i overensstemmelse med opplysningene i registeret.

Etter foretaksregisterforskriften § 12 tredje ledd andre punktum skal utsendelse av elektroniske dokumenter skje ved hjelp av en metode for å autentisere avsender og for å sikre dokumentet mot endring, dersom rekvirenten ber om det. Departementet vurderer at denne forskriftsbestemmelsen må endres, slik at det alltid skal benyttes tillitstjenester for å bekrefte elektroniske kopier av dokumenter og opplysninger som avgis.

Departementet vurderer at kravene i direktivet artikkel 16a i all hovedsak er oppfylt gjennom ovennevnte bestemmelser i foretaksregisterloven og foretaksregisterforskriften. Som det fremgår, er det imidlertid nødvendig med enkelte forskriftsendringer for å oppfylle direktivforpliktelsene fullt ut. Det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser om dette vil bli gjenstand for en egen offentlig høring.

7 Gebyr og betalingsmidler

7.1 Gjeldende rett

Gebyrer for registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret og for utlevering av opplysninger fra registrene er regulert i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og forskrift 11. desember 2015 nr. 1668 om gebyr til Brønnøysundregistrene (gebyrforskriften). Det samme gjelder innkreving og betaling av gebyrene.

Etter foretaksregisterloven § 4-1 tredje ledd første punktum skal det for første gangs registrering i Foretaksregisteret betales gebyr. Foretaksregisteret kan også kreve gebyr for andre meldinger som skal registreres, jf. foretaksregisterloven § 4-1 tredje ledd andre punktum. Det følger av § 4-1 tredje ledd tredje punktum at departementet gir nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkrevingsform. Nærmere regler om dette er fastsatt i gebyrforskriften. Forskriften gir blant annet regler om hvilke tjenester som er gebyrbelagt, gebyrenes størrelse og betalingsmåte.

Registrering og sletting av enheter i Enhetsregisteret er ikke gebyrbelagt. Det samme gjelder endringsmeldinger til Enhetsregisteret.

Foretaksregisterloven § 8-1 og enhetsregisterloven § 22 gir regler om innsyn i og utlevering av opplysninger i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Etter foretaksregisterloven § 8-1 tredje punktum og enhetsregisterloven § 22 femte ledd kan departementet fastsette nærmere regler i forskrift om hvordan opplysninger skal gjøres tilgjengelige. Departementet kan også bestemme at det skal betales gebyr for tjenestene. Slike regler er fastsatt i gebyrforskriften.

Det følger av gebyrforskriften § 6 andre ledd første punktum at informasjon fra Brønnøysundregistrene er gebyrfri når den bestilles og leveres via registerførers nettbaserte bestillingsløsning eller via Altinn. For bestilling og avgivelse på andre måter gjelder bestemmelsene i gebyrforskriften § 7 til § 13, jf. gebyrforskriften § 6 andre ledd andre punktum.

Gebyrforskriften § 8 gir særlige regler om informasjon fra Enhetsregisteret. Etter bestemmelsen skal det betales gebyr for registerutskrift uten tilknytning til melding, for kopi av registermelding med vedlegg og for sammenstilling av opplysninger om en persons tilknytning til næringsvirksomhet (rolleoversikt). Det følger også av § 8 at informasjon som bestilleren har krav på etter personvernforordningen artikkel 13 og 14, jf. personopplysningsloven § 1 første ledd, utleveres gebyrfritt. I gebyrforskriften § 9 er det fastsatt særlige regler for informasjon fra Foretaksregisteret. Etter § 9 skal det betales gebyr for firmaattest uten tilknytning til melding og for kopi av registermelding med vedlegg. Det skal også betales gebyr for spesialtilpasset registerinformasjon, herunder attester og annen registerinformasjon på engelsk mv., jf. § 12.

Gebyrforskriften § 2 gir regler om innkreving og betaling av gebyr for tjenester utført av Brønnøysundregistrene. Hovedregelen er at gebyr innkreves etterskuddsvis gjennom faktura, jf. gebyrforskriften § 2 andre ledd første punktum. Dersom registerinformasjonen

avgis via elektroniske medier med sikre betalingsløsninger, åpner forskriften § 2 andre ledd andre punktum for at betaling likevel kan innkreves ved avgivelsen.

Brønnøysundregistrene deler opplysninger gjennom BRIS med andre foretaksregistre, jf. foretaksregisterloven § 8-3. Delingen er i hovedsak kostnadsfritt tilgjengelig for alle.

7.2 Digitaliseringsdirektivets krav

7.2.1 Gebyrer for elektroniske tjenester

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13d gjelder gebyrer for elektroniske tjenester. Artikkel 13d nr. 1 fastsetter at medlemsstatene skal sikre at gebyrer for tjenester etter selskapsrettsdirektivet kapittel 3 er transparente og anvendes på en ikke-diskriminerende måte.

Etter artikkel 13d nr. 2 skal ethvert gebyr som registrene krever for elektroniske tjenester etter artikkel 16 i direktivet, ikke overskride kostnaden ved å levere tjenesten. I punkt 13 i digitaliseringsdirektivets fortale 13 står det blant annet at utregningen av størrelsen på gebyrer for elektroniske tjenester skal baseres på kostnadene ved å tilby den aktuelle tjenesten. Det fremgår også at gebyrer kan dekke kostnadene for mindre tjenester som utføres kostnadsfritt. I tillegg står det at medlemsstatene ved fastsettelsen av gebyret kan ta hensyn til alle kostnader ved å tilby elektroniske tjenester, inkludert andelen av faste kostnader som kan knyttes til disse. Fortalen punkt 13 åpner for å fastsette fast gebyr for elektroniske tjenester, så lenge disse sjekkes jevnlig opp mot den gjennomsnittlige kostnaden for å levere den aktuelle tjenesten.

7.2.2 Betaling og betalingstjenester

Artikkel 13e regulerer betaling. Dersom en medlemsstat krever betaling for en tjeneste som nevnt i selskapsrettsdirektivet kapittel 3, skal medlemsstaten sikre at betalingen kan utføres ved hjelp av en bredt tilgjengelig nettbasert betalingstjeneste som kan brukes til betalinger på tvers av landegrensene. Den må også gjøre det mulig å identifisere den som har betalt. Betalingstjenesten skal kunne leveres av en finansinstitusjon eller betalingsformidler, som er etablert i en medlemsstat.

I digitaliseringsdirektivets fortale punkt 13 står det at betaling med bankkort eller bankoverføringer er eksempler på bredt tilgjengelige betalingstjenester.

7.2.3 Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS

Artikkel 19 regulerer bruk av gebyrer for dokumenter og opplysninger som deles gjennom BRIS. Etter artikkel 19 nr. 1 skal gebyrer for innhenting av dokumenter og opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 gjennom BRIS, ikke overstige de administrative kostnadene av slik deling. Dette inkluderer kostnader knyttet til utvikling og vedlikehold av registrene.

Artikkel 19 nr. 2 lister opp dokumenter og opplysninger som skal være kostnadsfritt tilgjengelig gjennom BRIS:

- a. selskapets foretaksnavn og organisasjonsform
- b. selskapets forretningskontor og medlemsstaten der det er registrert
- c. selskapets registreringsnummer (organisasjonsnummer) og dets EUID
- d. informasjon om selskapets nettside, dersom slike opplysninger er registrert i det nasjonale registeret
- e. selskapets status, for eksempel om når det er nedlagt, slettet fra registeret, avviklet, oppløst, økonomisk aktivt eller inaktivt som definert i nasjonal lovgivning, hvis dette er registrert i nasjonale registre
- f. selskapets formål, dersom det er registrert i det nasjonale registeret
- g. opplysninger om alle personer som, enten som et organ eller medlemmer av et slikt organ, har myndighet til å representere selskapet overfor tredjeparter, og under rettergang, samt informasjon om personene som har myndighet til å representere selskapet kan gjøre dette alene, eller er pålagt å handle i fellesskap
- h. informasjon om filialer åpnet av selskapet i en annen medlemsstat, inkludert foretaksnavn, registreringsnummer (organisasjonsnummer), EUID og medlemsstaten hvor filialen er registrert.

Etter artikkel 19 nr. 3 skal utveksling av informasjon gjennom BRIS være kostnadsfritt for registrene.

Etter artikkel 19 nr. 4 kan medlemsstatene bestemme at informasjon som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstavene d og f bare skal gjøres kostnadsfritt tilgjengelig for myndigheter i andre medlemsstater.

7.3 Departementets vurdering og forslag

7.3.1 Gebyr for elektroniske tjenester

Departementet vurderer at bestemmelsene om gebyrer for nettbaserte tjenester i gebyrforskriften er transparente, og i samsvar med direktivforpliktelsen i artikkel 13d nr. 1. De gebyrbelagte tjenestene, og nivået på gebyrene, fremgår av gebyrforskriften og er tilgjengelig for allmennheten. Brønnøysundregistrene har også offentliggjort en oversikt over alle gebyrer på sin nettside.⁴ Gebyrenes størrelse varierer ut fra foretaksformen som skal registreres, om det er selskapsdisposisjoner som skal kunngjøres, og hvorvidt innsending skjer via Altinn eller på annen måte. Departementet vurderer reglene i gebyrforskriften som ikke-diskriminerende, ettersom gebyrnivåene er angitt til bestemte kronebeløp og ikke differensierer på bakgrunn av statsborgerskap eller bosted.

Etter departementets syn er det nødvendig med enkelte endringer i nåværende gebyrregler for å oppfylle artikkel 13d nr. 2, om at gebyrer for elektroniske tjenester som nevnt i artikkel 16 ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenesten.

Finansdepartementets rundskriv R112/15 Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering punkt 2.2 slår fast at gebyrer har et begrenset statsfinansielt formål.

⁴ <https://www.brreg.no/bedrift/gebyr-for-registrering-og-tinglysing/>.

Det vil si at mottakeren av tjenesten ikke skal betale mer enn kostnaden ved å produsere og levere tjenesten.

Hoveddelen av Brønnøysundregistrenes tjenester er brukerfinansiert i form av gebyrer, som i dag hovedsakelig kommer fra gebyrer knyttet til Foretaksregisteret og Løsøreregisteret. Det betyr at de fleste registrene finansieres gjennom gebyrer fra andre registre. Det innebærer at gebyrene for tjenester knyttet til Foretaksregisteret og Løsøreregisteret overstiger kostnadene ved å levere tjenester, fordi det er et overskudd etter tjenestelevering for Foretaksregisteret og Løsøreregisteret som brukes til leveranse av tjenester for andre registre. Den største delen av dagens overprising er knyttet til gebyrene i Løsøreregisteret, men det gjelder også Foretaksregisteret.

Departementet vurderer på bakgrunn av dette at det vil være hensiktsmessig å forskriftsfeste prinsippet om at gebyrene ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenesten.

Det pågår et arbeid i departementet med å vurdere gebyrstrukturen i Brønnøysundregistrene. Departementet viser i den forbindelse til høringsnotat om endringer i gebyrstrukturen i Brønnøysundregistrene, som ble sendt på høring 19. mai 2021 med høringsfrist 15. august 2021. Forskriftsregulering av prinsippet om at gebyrer ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenestene, vil bli vurdert i sammenheng med dette arbeidet.

7.3.2 Betaling og betalingstjenester

Departementet vurderer at digitaliseringsdirektivet artikkel 13e er gjennomført i norsk rett gjennom gebyrforskriften § 2 andre ledd.

Brønnøysundregistrene krever inn betaling for tjenester etterskuddsvis gjennom faktura, for eksempel ved nyregistrering av aksjeselskaper og NUF, og ved endringer i registrerte opplysninger, jf. gebyrforskriften § 2. Departementet legger til grunn at faktura anses som en bredt tilgjengelig betalingstjeneste som er tilgjengelig på tvers av landegrenser, som muliggjør identifikasjonen av personen som foretok betalingen, gjennom en finansinstitusjon eller betalingstjeneste etablert i en EØS-stat.

7.3.3 Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS

Artikkel 19 nr. 1 pålegger medlemsstatene å sørge for at gebyr for tilgang til dokumenter og opplysninger, jf. selskapsrettsdirektivet artikkel 14, gjennom BRIS, ikke overstiger de administrative kostnadene ved delingen. Foretaksregisterloven har ikke bestemmelser om dette i dag. Departementet foreslår at det tas inn en bestemmelse i foretaksregisterloven § 8-3 som gir hjemmel til å regulere dette nærmere i forskrift.

Etter artikkel 19 nr. 2 skal medlemsstatene gi gratis tilgang til visse opplysninger dokumenter om selskaper og filialer. I dag gjør Brønnøysundregistrene opplysninger og dokumenter som nevnt i bokstavene a til g tilgjengelig gjennom BRIS. Opplysningene

som nevnt i bokstavene a til c er også tilgjengelig i eJustice-portalen⁵, mens opplysninger nevnt i bokstavene d til g finnes i registerutskriften som kan bestilles via eJustice-portalen. Opplysningene er kostnadsfritt tilgjengelig.

Opplysninger som nevnt i bokstav h, som gjelder filialer åpnet av selskapet i en annen medlemsstat (inkludert navn, organisasjonsnummer, EUID, samt medlemsstaten hvor filialen er registrert), deles per i dag ikke. Etter gjennomføringsforordning (EU) 2021/1042, som gir utfyllende regler om tekniske spesifikasjoner og prosedyrer til digitaliseringsdirektivet, skal informasjon som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstav h, deles gjennom BRIS. Forordningen er ikke innlemmet i EØS-avtalen eller gjennomført i norsk rett på nåværende tidspunkt. Departementet vurderer at gjennomføringen av forordningen i norsk rett, sammenholdt med Foretaksregisterets adgang til å dele informasjon gjennom BRIS i foretaksregisterloven § 8-3, vil oppfylle direktivforpliktelsen i artikkel 19 nr. 2 bokstav h.

Departementet foreslår en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 8-3 som gir departementet mulighet til å fastsette nærmere regler i forskrift, herunder om hvilken informasjon som skal deles, gebyr for tjenesten og om hva som skal være gratis tilgjengelig. Forslag til forskriftsbestemmelser vil sendes på offentlig høring på et senere tidspunkt.

Etter artikkel 19 nr. 3 skal utveksling av informasjon mellom EØS-statenes foretaksregistre gjennom BRIS være kostnadsfri. Departementet foreslår å lovfeste dette i foretaksregisterloven § 8-3.

Etter artikkel 19 nr. 4 kan medlemsstatene bestemme at utlevering av opplysninger som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstavene d og f bare skal være kostnadsfritt tilgjengelig for myndighetene i andre medlemsstater. Norge har frem til nå gjort informasjon som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstavene a til g tilgjengelig kostnadsfritt gjennom BRIS. Departementet vurderer at det ikke er hensiktsmessig å innføre betaling for tjenester som per i dag er gratis tilgjengelig. Departementet foreslår dermed ikke å gjennomføre artikkel 19 nr. 4.

Foretaksregisterloven § 8-3 henviser til direktiv 2012/17/EU. Direktivet er erstattet av direktiv (EU) 2017/1132. Departementet foreslår å rette direktivhenvisningen.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 8-3.

⁵ EUs eJustice-portal er inngangsporten for å kunne hente ut opplysninger fra registersammenkoblingssystemet (BRIS).

8 Filialer i Norge av utenlandske foretak

8.1 Gjeldende rett

8.1.1 Registrering av filial av utenlandsk foretak

Forkortelsen NUF står for norskregistrert utenlandsk foretak. Et NUF er en norsk avdeling av et utenlandsk foretak. Filialen er ikke et selvstendig rettssubjekt og det utenlandske foretaket er dermed ansvarlig for virksomheten i Norge. En norsk filial opprettes ved at det utenlandske foretaket (hovedforetaket) sender melding til Brønnøysundregistrene for registrering og tildeling av organisasjonsnummer.

Det følger av foretaksregisterloven § 2-1 andre ledd at utenlandske foretak som driver næringsvirksomhet i Norge eller på norsk kontinentalsokkel skal registreres i Foretaksregisteret. Foretak skal meldes til Foretaksregisteret før næringsvirksomheten begynner, jf. foretaksregisterloven § 4-1 første ledd første punktum. Hvilke opplysninger som skal registreres om utenlandske foretak i Foretaksregisteret, fremgår av foretaksregisterloven § 3-8. Dette er opplysninger om blant annet foretaksnavn, foretaksform og forretningsadressen til det utenlandske foretaket (hovedforetaket), hva slags næringsvirksomhet som skal drives, samt daglig leder og styret dersom det er valgt eller ansatt dette særskilt for virksomheten (NUF-et).

Meldingen til Foretaksregisteret skal signeres av den som er meldepliktig. Meldepliktig for utenlandsk foretak er styret for virksomheten her i landet, dersom slikt styre finnes, jf. § 4-2 fjerde ledd. Finnes ikke slikt styre, påhviler meldeplikten daglig leder for virksomheten her i landet dersom denne finnes. Finnes hverken styre eller daglig leder, påhviler meldeplikten den eller de som kan forplikte hovedforetaket ved signatur. Elektronisk signatur er likestilt med fysisk signatur i melding til Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 1-1 fjerde ledd og foretaksregisterforskriften § 9.

Etter foretaksregisterforskriften § 15 identifiseres fysiske personer ved fødselsnummer, og juridiske personer ved organisasjonsnummer. Utenlandske fysiske personer uten norsk fødselsnummer identifiseres med d-nummer.

Registreringsplikt og registreringsrett for NUF-er i Enhetsregisteret reguleres av enhetsregisterloven og forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret (enhetsregisterforskriften). Enhetsregisteret registrerer grunndata om enheter i ett sentralt register. Grunndata er basisopplysninger om virksomheter, som navn, adresse, aktivitet, organisasjonsform og organisasjonsnummer mm. Enhetsregisteret tildeler et nisifret organisasjonsnummer til alle enheter. Grunndata oppgis én gang, og gjenbrukes bredt både i offentlig forvaltning og det private næringsliv.

Det følger av enhetsregisterloven § 4 første ledd at visse nærmere angitte enheter («registreringsenheter») som registreres i et tilknyttet register, skal registreres i Enhetsregisteret. Et tilknyttet register er et register som etter lov har rett og plikt til å bruke organisasjonsnummer og opplysninger fra Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven §

I andre ledd andre punktum. Eksempler på tilknyttet register er Foretaksregisteret og Merverdiavgiftsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 2 første ledd bokstav b.

Det følger ikke uttrykkelig av enhetsregisterloven § 4 om NUF-er som er registrert i tilknyttet register, skal registreres i Enhetsregisteret. Av forarbeidene til enhetsregisterloven fremgår det imidlertid at «dersom utenlandske enheter opptrer i Norge og registreres i tilknyttet registre eller særregistre blir også disse registreringspliktige i Enhetsregisteret», jf. Ot.prp. nr. 11 (1993–94) kapittel 6, *Til § 4 Registreringsenheter*. Dette innebærer at NUF-er som er registrert i et tilknyttet register, skal registreres i Enhetsregisteret.

NUF-er som ikke har registreringsplikt i Foretaksregisteret, kan velge å bli registrert i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 12 andre ledd og enhetsregisterforskriften § 8 første ledd. De fleste filialer, herunder NUF, vil ha behov for et organisasjonsnummer, blant annet for å kunne opprette bankkonto. De vil derfor normalt velge å registrere seg frivillig i Enhetsregisteret. Organisasjonsnummeret fungerer som en unik identifikator i Norge.

Enhetsregisterloven §§ 5 og 6 angir hvilke opplysninger som skal meldes til og registreres i Enhetsregisteret. Dette omfatter blant annet opplysninger om enhetens foretaksnavn eller navn, adresse, organisasjonsform, formål, antall ansatte og hvilke personer som har roller i enheten. Rolle innehavere omfatter blant annet styremedlem, daglig leder, kontaktperson og signaturberettiget. Etter enhetsregisterloven § 7 skal Enhetsregisteret inneholde opplysninger om navn, adresse og fødselsnummer eller d-nummer for personer som er registrert med en rolle.

Meldinger til Enhetsregisteret kan signeres elektronisk eller med fysisk signatur, jf. enhetsregisterloven § 3 tredje ledd og enhetsregisterforskriften § 16.

Enhetsregisterloven § 17 regulerer registerførerens kontroll av meldinger til Enhetsregisteret. Registerføreren skal prøve om innsendte opplysninger og dokumenter er i samsvar med reglene i enhetsregisterloven eller forskrifter gitt i medhold av loven, jf. § 17 første ledd første punktum. Ved kontroll av om enheten er en registreringsenhet etter enhetsregisterloven § 4, samt om en innmeldt rolle innehaver kan registreres i Enhetsregisteret, kan registerføreren også prøve om opplysningene er i samsvar med andre lover og forskrifter, jf. enhetsregisterloven § 17 første ledd andre punktum.

8.1.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Innsending av dokumenter og opplysninger til Foretaksregisteret for NUF reguleres av foretaksregisterloven § 4-1, jf. § 3-8. Foretaksregisterloven § 4-1 gjelder både førstegangsmelding og endringsmeldinger. Endringer i opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret, skal meldes inn uten ugrunnet opphold, jf. foretaksregisterloven § 4-1 andre ledd andre og tredje punktum. Endringsmelding til Foretaksregisteret kan gis elektronisk. For endringsmeldinger kan godkjent blankett sendes inn elektronisk, jf. foretaksregisterforskriften § 3.

For NUF som bare registreres i Enhetsregisteret, fremgår det av enhetsregisterloven §§ 5, 6 og 8 hvilke opplysninger og dokumentasjon som skal sendes inn til Enhetsregisteret. Endringer skal også her meldes uten ugrunnet opphold, jf. § 15 første ledd. Endringsmeldinger til Enhetsregisteret kan sendes elektronisk, jf. enhetsregisterforskriften § 13.

8.1.3 Deling av informasjon gjennom BRIS

Nedleggelse av filialer

Foretaksregisteret deler informasjon om NUF som legges ned, gjennom BRIS i eJustice-portalen. Informasjonen deles automatisk, da EØS-statenes foretaksregistre til enhver tid skal ha oppdatert informasjon. Utenlandske registre og andre brukere kan finne opplysningene gjennom portalen ved å søke på informasjon om filialen. Foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert, vil derimot ikke bli varslet om nedleggelsen.

Informasjon om nedleggelse av et NUF som bare er registrert i Enhetsregisteret, deles ikke gjennom BRIS.

Endringer i dokumenter og opplysninger

Foretaksregisteret deler informasjon om endringer i selskapsopplysninger gjennom BRIS i eJustice-portalen. På samme måte som ved nedleggelse av filialer beskrevet, jf. punkt 8.1.3, oppdateres informasjonen automatisk. Medlemsstaten der en eventuell filial av hovedforetaket er registrert, varsles ikke om endringene.

8.2 Digitaliseringsdirektivets krav

8.2.1 Elektronisk registrering av filialer av utenlandsk foretak

Digitaliseringsdirektivet artikkel 28a gir regler om elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak. Etter artikkel 28a nr. 1 plikter medlemsstatene å sikre at registrering av en filial av et foretak som er underlagt lovgivningen i en annen medlemsstat, kan skje fullt ut elektronisk uten krav til fysisk oppmøte. Fysisk oppmøte kan kreves i visse tilfeller, jf. artiklene 13b nr. 4 og 13g nr. 8.

Av artikkel 28a nr. 2 fremgår det at medlemsstatene skal ha nærmere regler for elektronisk registrering av filialer, herunder regler for hvilke dokumenter og opplysninger som skal sendes inn. Som del av reguleringen skal medlemsstatene sikre at registrering kan skje ved at opplysninger eller dokumenter sendes inn elektronisk, herunder elektroniske kopier av opplysninger eller dokumenter som nevnt i artikkel 16a nr. 4, eller ved å gjøre bruk av opplysninger eller dokumenter som tidligere er innberettet til et register.

Artikkel 28a nr. 3 oppstiller minstekrav til hva regler etter nr. 2 skal omfatte;

- a. prosedyrer for å sikre at innsendere har nødvendig rettslig handleevne, og myndighet til å representere selskapet

- b. metoden for å kontrollere identiteten av den eller de personer som registrerer filialen, eller deres representanter
- c. krav til at innsendere bruker «tillitstjenester», som nevnt i forordning (EU) nr. 910/2014

Artikkel 28a nr. 4 fastsetter at regler etter nr. 2 også kan angi prosedyrer for å gjøre følgende:

- a. kontrollere lovligheten av filialens formål
- b. kontrollere lovligheten av filialens navn
- c. kontrollere lovligheten av dokumenter og opplysninger som er sendt inn ved registrering av filialen
- d. fastsettelse av rollen til eventuelle aktører eller organer som er involvert i prosessen med å registrere filialen, i henhold til gjeldende nasjonale bestemmelser

Etter artikkel 28a nr. 5 første avsnitt kan medlemsstatene bruke BRIS for å kontrollere opplysninger i forbindelse med registrering av en filial til et foretak som er registrert i en annen medlemsstat. Etter artikkel 28a nr. 5 andre avsnitt skal ikke elektronisk registrering av en filial være betinget av tillatelse eller konsesjon før filialen registreres. Unntak kan finne sted dersom et slikt vilkår er nødvendig for å føre tilstrekkelig tilsyn som fastsatt i nasjonal rett for visse former for virksomhet.

Bestemmelsen i artikkel 28a nr. 6 oppstiller en saksbehandlingsfrist på ti virkedager. Dersom saksbehandlingsfristen ikke kan overholdes, skal innsender underrettes om årsaken til forsinkelsen.

Artikkel 28a nr. 7 oppstiller en plikt for foretaksregisteret der filialen er registrert, til å varsle medlemsstaten der hovedforetaket er registrert, om at det er registrert en filial gjennom BRIS. Medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal bekrefte mottak av varslingen, og innføre opplysningen i sitt foretaksregister uten forsinkelse.

8.2.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Etter artikkel 28b nr. 1 første setning skal medlemsstatene sikre at dokumenter og opplysninger nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 30, inkludert endringer i disse, kan sendes inn elektronisk innen frister fastsatt av medlemsstaten der filialen er registrert. Dette gjelder blant annet informasjon om filialens adresse og virksomhet, hovedforetakets navn om det er et annet enn filialens, hovedforetakets organisasjonsform mv. Medlemsstatene skal sikre at innsending i sin helhet kan gjøres elektronisk uten krav til fysisk oppmøte, jf. artikkel 28b nr. 1 andre setning. Fysisk oppmøte kan kreves i visse tilfeller, jf. artiklene 13b nr. 4 og 13g nr. 8.

Det følger av artikkel 28b nr. 2 at reglene i artikkel 28a nr. 2 til 5 om elektronisk registrering av filialer gjelder tilsvarende for innsending av dokumenter og opplysninger for filialer.

Etter artikkel 28b nr. 3 kan medlemsstatene kreve at noen eller alle dokumenter og opplysninger nevnt i nr. 1 skal sendes inn elektronisk.

8.2.3 Informasjon om nedleggelse av filialer i BRIS

Artikkel 28c regulerer kommunikasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS.

Ved mottak av dokumenter og opplysninger nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 30 nr. 1 bokstav h, skal foretaksregisteret i medlemsstaten der en filial av et utenlandsk foretak er registrert, underrette foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert om at dets filial er nedlagt og slettet fra registeret. Underretning skal skje gjennom BRIS. Foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal bekrefte mottak av underretningen gjennom BRIS, og registrere opplysningene uten forsinkelse.

8.2.4 Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger

Artikkel 30a gir regler om utveksling av informasjon om endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger. Medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal uten forsinkelse varsle medlemsstaten der filialen er registrert gjennom BRIS, dersom endring i en av følgende opplysninger har blitt registrert;

- a. hovedforetakets navn
- b. hovedforetakets registrerte forretningskontor
- c. hovedforetakets registreringsnummer (organisasjonsnummer)
- d. hovedforetakets organisasjonsform
- e. dokumenter eller opplysninger nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav d) og f)

Foretaksregisteret i medlemsstaten der filialen er registrert skal gjennom BRIS bekrefte mottak av underretning, og sikre at dokumentene og opplysningene oppdateres uten forsinkelse.

8.3 Departementets vurdering og forslag

8.3.1 Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Generelt om elektronisk registrering av NUF

Digitaliseringsdirektivet artikkel 28a nr. 1 innebærer en plikt til å sikre at registrering av filialer kan skje elektronisk og uten krav til fysisk oppmøte.

Både foretaksregisterloven og enhetsregisterloven med forskrifter åpner for elektronisk registrering av NUF ved at melding til Foretaksregisteret og Enhetsregisteret kan sendes inn og signeres elektronisk, jf. foretaksregisterloven § 1-1 fjerde ledd, foretaksregisterforskriften § 9, § enhetsregisterloven § 3 tredje ledd og enhetsregisterforskriften § 16.

For registrering av NUF er imidlertid signering og innsending av melding nært knyttet til identifisering av signaturen på meldingen. Nåværende regler innebærer at personer uten norsk fødselsnummer eller d-nummer ikke får benyttet Brønnøysundregistrenes elektroniske innrapporteringsløsning for innsending av dokumenter for registrering av

NUF. Dette henger sammen med at ved registrering av NUF skal signaturen til den som melder foretaket til registrering kontrolleres og identifiseres mot et norsk fødselsnummer eller d-nummer. Ved utstedelse av d-nummer kan det kreves fysisk oppmøte. Registrering av NUF hvor innsender er person uten norsk fødselsnummer eller d-nummer vil derfor i dag kreve fysisk oppmøte i visse tilfeller. Det vil ikke være i samsvar med kravet i artikkel 28a nr. 1.

Regler om elektronisk registrering av NUF for å gjennomføre artikkel 28a nr. 1 uten krav til fysisk oppmøte, vil være regler av teknisk karakter. Etter departementets syn bør slike regler fastsettes i forskrift. Regulering i forskrift vil også legge til rette for at reglene kan endres enklere og raskere i tråd med den teknologiske utviklingen.

Departementet har i punkt 4.3.4 foreslått en bestemmelse i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd som gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler om elektronisk innsending av meldinger til Foretaksregisteret, herunder regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending. Departementet foreslår en tilsvarende bestemmelse i enhetsregisterloven § 12 tredje ledd. Disse forskriftshjemlene vil blant annet gi adgang til å gi nærmere forskriftsbestemmelser om elektronisk registrering av NUF i Foretaksregisteret og i Enhetsregisteret.

Det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser om dette vil bli gjenstand for en egen høring. Departementet foreslår i tillegg å fastsette uttrykkelig i enhetsregisterloven § 4 første ledd at utenlandske foretak er en registreringsenhet etter loven. Formålet er å gjøre regelverket mer tydelig og tilgjengelig for berørte aktører. Forslaget endrer ikke på NUF-ers registreringsplikt og registreringsrett i Enhetsregisteret.

Se forslag til enhetsregisterloven § 4 første ledd ny bokstav e.

Departementet ber om høringsinstansenes innspill på om alle NUF bør ha registreringsplikt i Enhetsregisteret uavhengig av for eksempel type virksomhet, aktivitet, antall ansatte og tilstedeværelse i Norge.

Krav til dokumentasjon og informasjon

Artikkel 28a nr. 2 og 3 pålegger medlemsstatene en plikt til å ha nærmere regler om elektronisk registrering av filialer, herunder om hvilke dokumenter og opplysninger som skal sendes inn ved slik registrering.

Foretaksregisterloven §§ 3-8 og 4-4 angir hvilke opplysninger og dokumenter om NUF som skal registreres i Foretaksregisteret og som må sendes inn ved registrering. For Enhetsregisteret er dette fastsatt i enhetsregisterloven §§ 5, 6 og 8. Brukerne kan sende inn elektroniske kopier av dokumenter. Per i dag kan ikke dokumentene sendes inn elektronisk hverken i Foretaksregisteret eller i Enhetsregisteret. Se nærmere om elektronisk innsending av dokumenter og informasjon og forslag til forskriftshjemler i punkt 8.3.2.

Det fremgår av foretaksregisterloven § 3-8 andre ledd at visse opplysninger nevnt i første ledd kan utelates dersom de fremgår av et utenlandsk register som er godkjent av registerfører eller som omfattes av direktiv 2012/17/EU. Direktiv 2012/17/EU er erstattet

av selskapsrettsdirektivet (EU) 2017/1132. Departementet foreslår å oppdatere direktivhenvisningen i andre ledd.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 3-8 andre ledd.

Kontroll av innsender og bruk av tillitstjenester

Artikkel 28a nr. 3 bokstav a fastsetter krav til å ha bestemmelser i nasjonal rett om for å sikre at innsender har den nødvendige rettslig handleevne og at de har myndighet til å representere foretaket.

Etter foretaksregisterloven § 3-8 første ledd nr. 2 skal Foretaksregisteret inneholde opplysninger om hovedforetakets innehaver, fullt ansvarlige deltakere eller styre, med angivelse av navn, fødselsdato og bopel og de signaturbestemmelser som gjelder. Etter foretaksregisterloven § 3-8 nr. 9 og 10 skal registeret også inneholde opplysninger om styret og daglig leder dersom det er valgt eller ansatt dette særskilt for virksomheten, og om slike personer har rett til å forplikte hovedforetaket ved signatur eller prokura. Foretaksregisterloven § 4-2 fjerde ledd angir hvem som har plikt til å melde slike opplysninger til Foretaksregisteret. Opplysningene kontrolleres av Foretaksregisteret etter bestemmelsene i foretaksregisterloven § 5-1. Foretaksregisterets kontroll omfatter også om innmeldte rolleinnhavere er fratatt retten til å være tillitsperson, for eksempel om vedkommende er ilagt konkurskarantene etter konkursloven § 142 eller rettighetstap etter straffeloven § 56.

Departementet vurderer at de ovennevnte bestemmelsene oppfyller direktivforpliktelsene i artikkel 28a nr. 3 bokstav a.

Ved melding til Enhetsregisteret skal innmeldte rolleinnhavere kontrolleres, jf. enhetsregisterloven § 17. Departementet vurderer at bestemmelsene i enhetsregisterloven § 17, samt enhetsregisterloven § 8 om dokumentasjon av opplysninger, gir registerfører tilstrekkelig grunnlag til å kontrollere rettslig handleevne, fullmakter og signaturrett. Enhetsregisterets kontroll omfatter også om innmeldte rolleinnhavere er fratatt retten til å være tillitsperson, for eksempel om vedkommende er ilagt konkurskarantene etter konkursloven § 142 eller rettighetstap etter straffeloven § 56.

Hva gjelder rettslige handleevne for utenlandske personer, vil det være svært vanskelig å kontrollere dette som følge av manglende unike identifikatorer i andre EØS-stater. Dette gjelder både Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Se nærmere drøftelse om dette ovenfor i punkt 4.3.1.

Etter artikkel 28a nr. 3 bokstav b plikter medlemsstatene å fastsette regler for kontroll av identitet i henhold til direktivet artikkel 13b, som forutsetter at kontrollen skal kunne gjøres på bakgrunn av innsenders egen eID. Det vises her til omtale i kapittel 5 om anerkjennelse av identifikasjonsmidler. Departementet forutsetter at arbeidet med eID blir fullført, slik at identifisering kan gjøres på grunnlag av egen eID. Utenlandske personer vil da ikke trenge å møte opp fysisk dersom de skulle trenge d-nummer. I kapittel 5 foreslås det å fastsette en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven, slik at departementet får hjemmel til å fastsette nærmere regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler.

Departementet foreslår å fastsette en tilsvarende forskriftshjemmel i enhetsregisterloven. Det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelser om dette vil bli gjenstand for en egen høring.

Se forslag til foretaksregisterloven ny § 10-7 og enhetsregisterloven § 12 nytt femte ledd.

Etter bokstav c skal det gis regler om bruk av tillitstjenester som referert til i forordning (EU) nr. 910/2014. Det vises her til omtale i punkt 4.3.1.

Kontroll av filialens formål, navn mv.

I artikkel 28a nr. 4 bokstavene a til d oppstilles regler som *kan* fastsettes i den enkelte medlemsstatens lovgivning. Departementet vurderer at bokstav a til c allerede er oppfylt i norsk lovgivning.

Etter bokstav a kan det gis regler om prosedyrene for å kontrollere lovligheten av filialens formål. Når det gjelder Foretaksregisteret, finnes det regler om dette i foretaksregisterloven § 3-8 nr. 7, jf. § 5-1. For Enhetsregisteret er det regler om dette i enhetsregisterloven § 5 andre ledd bokstav d, jf. § 17.

Bokstav b åpner for at det kan gis regler om prosedyrer for å kontrollere lovligheten av filialens navn. Foretaksnavneloven § 2-7 regulerer dette for virksomheter som faller inn under lovens virkeområde. Kontroll av navn på virksomheter som bare skal registreres i Enhetsregisteret, er begrenset til om navnet stemmer med organisasjonsformen.

Etter bokstav c kan det gis regler om prosedyrer for å kontrollere lovligheten av dokumenter og opplysninger som er sendt inn i forbindelse med registreringen. Regler om dette finnes i foretaksregisterloven § 5-1, jf. § 3-8, og enhetsregisterloven §§ 17 og 8 andre og tredje ledd, jf. §§ 5 og 6.

Departementet vurderer at det ikke bør gis regler som nevnt i bokstav d, fordi notarius publicus eller andre eksterne aktører ikke benyttes ved kontroll av opplysninger i forbindelse med registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret.

Verifisering av opplysninger

Artikkel 28a nr. 5 første avsnitt åpner for at medlemsstater kan benytte BRIS for å verifisere opplysninger om hovedforetaket ved registrering av en filial av foretaket i en annen medlemsstat. Foretaksregisterets mulighet til å prøve opplysninger mottatt gjennom BRIS er svært begrenset i dag, fordi nåværende regulering i foretaksregisterloven § 8-3 ikke hjemler en rett for Foretaksregisteret til å prøve opplysningene som kommer inn. For Enhetsregisteret finnes det ingen hjemmel for å utveksle informasjon gjennom BRIS.

Departementet foreslår å ta inn forskriftshjemler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven, som vil gi departementet hjemmel til å fastsette nærmere regler om bruk av opplysninger som er utvekslet gjennom BRIS. Forskriftsbestemmelser vil kunne angi hvilke opplysninger registrene vil kunne ha rett til å prøve. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på en egen høring.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 8-3 og forslag til enhetsregisterloven ny § 22a.

Andre problemstillinger

Artikkel 28a nr. 5 andre avsnitt fastsetter at medlemsstatene ikke skal gjøre elektronisk registrering av en filial betinget av tillatelse eller konsesjon før filialen registreres, med mindre et slikt vilkår er nødvendig for å føre tilstrekkelig tilsyn som fastsatt i nasjonal rett med visse former for virksomhet. Departementet vurderer at norsk regelverk er i tråd med direktivet på dette punktet, da det ikke er noe generelt krav om tillatelser eller konsesjon for å registrere filialer i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret.

Artikkel 28a nr. 6 oppstiller en saksbehandlingsfrist på ti virkedager for registrering av filialer. Dersom fristen ikke kan overholdes, skal innsender underrettes om årsaken til forsinkelsen. Det følger av foretaksregisterloven § 6-1 at «[n]år de innkomne opplysninger er kontrollert og funnet i orden, skal de straks innføres i registeret». En tilsvarende bestemmelse er fastsatt i enhetsregisterloven § 17 første ledd. Det er ikke fastsatt noen absolutt saksbehandlingsfrist i foretaksregisterloven eller enhetsregisterloven for behandling av registreringsmeldinger. Slike saker må imidlertid avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. bestemmelsen om saksbehandlingstid i forvaltningsloven § 11a.

For å oppfylle kravene i artikkel 28a nr. 6, foreslår departementet å fastsette regler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven om saksbehandlingstid for registrering av NUF og varsling ved forsinkelse.

Se forslag til foretaksregisterloven § 4-1 nytt andre ledd og forslag til endringer i enhetsregisterloven § 12 andre ledd.

Artikkel 28a nr. 7 oppstiller en plikt for registeret i medlemsstaten der filialen er registrert til gjennom BRIS å varsle registeret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert om at filialen er blitt registrert. Medlemsstaten hvor hovedforetaket er registrert skal bekrefte mottak av varslingen og registrere informasjonen i registeret uten forsinkelse.

Departementet foreslår at kravene i artikkel 28a nr. 7 gjennomføres i forskrift med hjemmel i de foreslåtte forskriftshjemlene i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven ny § 22a. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

8.3.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Etter artikkel 28b nr. 1 skal medlemsstatene sikre at dokumenter og opplysninger referert til i selskapsrettsdirektivet artikkel 30 om filialens adresse, virksomhet mv. kan sendes inn elektronisk innen eventuelle frister fastsatt i lovgivningen til medlemsstaten der filialen er etablert. Det samme gjelder for endringer i slike dokumenter og opplysninger. Medlemsstaten skal sikre at innsendingen i sin helhet kan fullføres elektronisk uten krav til fysisk oppmøte.

Som nevnt er det i dag ikke i alle tilfeller mulig å sende inn dokumenter og opplysninger i forbindelse med registrering av et NUF elektronisk, hverken til Foretaksregisteret eller

Enhetsregisteret. Se drøftelsen i punkt 8.3.1 og forslag til bestemmelser i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd og enhetsregisterloven § 12 tredje ledd om nye regler for elektronisk innsending til registrene.

Artikkel 28b nr. 2 bestemmer at artikkel 28a nr. 2 til 5 skal gjelde tilsvarende for elektronisk registrering av filialer. Departementet foreslår at tilsvarende løsning som foreslås i punkt 8.3.1 for å gjennomføre kravene i artikkel 28a nr. 2 til 5, også skal omfatte elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer.

Etter artikkel 28b nr. 3 kan medlemsstatene kreve at noen eller alle dokumenter og opplysninger nevnt i nr. 1 bare skal kunne sendes inn elektronisk. Departementet ber om høringsinstansenes innspill på om slike krav bør innføres i norsk rett eller ikke.

8.3.3 Informasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS

Artikkel 28c pålegger medlemsstaten der filialen er registrert, gjennom BRIS, å varsle medlemsstaten der hovedforetaket er registrert at filialen er nedlagt og slettet fra registeret. Registeret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal bekrefte mottak av underrettingen gjennom BRIS og registrere opplysningene uten forsinkelse.

I punkt 8.3.1 er det foreslått forskriftshjemler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven for nærmere å kunne regulere utveksling av informasjon gjennom BRIS mellom Foretaksregisteret og Enhetsregisteret og tilsvarende registre i andre EØS-stater. Forskriftshjemlene vil også gi mulighet til å gi nærmere regler om utveksling av informasjon om nedleggelse av filialer. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

Se forslag til endringer i foretaksregisterloven § 8-3 og forslag til enhetsregisterloven ny § 22a.

8.3.4 Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger

Artikkel 30a første avsnitt fastsetter en plikt for medlemsstaten der hovedforetaket er registrert til gjennom BRIS å varsle medlemsstaten der dens filial er registrert om endringer i visse dokumenter og opplysninger om hovedforetaket. Bestemmelsen må ses i sammenheng med artikkel 19 nr. 2 bokstav h om informasjonsutveksling. Artikkel 30a bokstavene a til e angir hvilke endringer det skal varsles om.

Norsk rett har ingen tilsvarende regulering. Departementet foreslår at det fastsettes nærmere regler om dette i forskrift med hjemmel i ny foretaksregisterloven § 8-3.

I tillegg vurderer departementet at det må fastsettes egne bestemmelser for deling av regnskapsopplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav f.

Regnskapsloven gir ikke hjemmel til å dele opplysninger fra Regnskapsregisteret gjennom BRIS. Departementet foreslår å gi foretaksregisterloven § 8-3 tilsvarende anvendelse for deling av informasjon i Regnskapsregisteret.

Se forslag til endringer i regnskapsloven § 8-2 femte ledd.

Bestemmelsen i artikkel 30a andre avsnitt pålegger en plikt for registeret i medlemsstaten der filialen er registrert til å bekrefte mottak av varsling etter første avsnitt og sørge for at informasjonen blir oppdatert uten forsinkelse. Nærmere regler om dette bør etter departementets syn fastsettes i forskrift. Departementet viser til at dette gjelder tekniske regler og at det vil være behov for å kunne oppdatere reglene basert på den teknologiske utviklingen. Forskriftsbestemmelser om dette vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

9 Økonomiske og administrative konsekvenser

9.1 Forslagets formål og alternative løsninger

Regjeringen har gjennom Hurdalsplattformen mål om å kutte overprisede gebyrer, redusere næringslivets kostnader knyttet til utfylling av offentlige skjemaer og fjerne hinder for innovasjon og digitalisering. Forslagene i høringsnotatet vil bidra til å nå disse målene.

Ved endringer i selskapslovgivningen legger departementet vekt på at regelverket utformes slik at det innenfor bærekraftig rammer stimulerer til verdiskaping i næringslivet. Departementet foreslår i dette høringsnotatet regler som skal bidra til å effektivisere stiftelse og registrering av aksjeselskaper, og som skal sikre åpenhet rundt registrerte selskapsopplysninger.

EØS-avtalen innebærer at Norge har plikt til å gjennomføre digitaliseringsdirektivet i norsk rett. Departementet ser det derfor ikke som hensiktsmessig å skissere alternative løsninger eller foreta en full gjennomgang av kostnadene opp mot nytten av reglene.

Direktivet skal gjennomføres i norsk rett på en klar og tydelig måte, men det er opp til lovgiver å bestemme formen og virkemidlene for gjennomføringen, jf. EØS-avtalen artikkel 7 bokstav b. De fleste bestemmelsene i digitaliseringsdirektivet er minimumsregler som gir begrenset med nasjonalt handlingsrom. Forpliktelsene innebærer i hovedsak at Norge er forpliktet til å sørge for at visse tekniske løsninger er på plass. I tillegg er vi forpliktet til å ha visse regler om for eksempel stiftelse og registrering av aksjeselskaper, offentliggjøring og deling av selskapsopplysninger mv.

For å gjennomføre direktivet foreslår departementet i stor grad å bygge videre på eksisterende løsninger og reguleringer om stiftelse og registrering av aksjeselskaper, om innsyn i registrerte opplysninger og om deling av opplysninger mellom Foretaksregisteret og utenlandske foretaksregistre.

Direktivet er ikke til hinder for at Norge gjør tilsvarende regler gjeldende for andre organisasjonsformer enn de som følger av minimumskravene i direktivet, men departementet vurderer at det ikke er hensiktsmessig å foreslå slike regler nå.

9.2 Konsekvenser for næringslivet

Ifølge tall fra Brønnøysundregistrene fra 2018 innrapporteres ca. 98,5 prosent av nystiftede aksjeselskaper elektronisk til registrering. Av disse benytter ca. 11 prosent den elektroniske stiftelsesløsningen som aksjeloven § 2-1 første ledd andre punktum viser til. Allmennaksjeselskaper kan ikke stiftes elektronisk. For registrering av allmennaksjeselskaper er den elektroniske innrapporteringsprosenten 100 prosent, som vil si at alle nyregistrerte allmennaksjeselskaper har blitt innrapportert elektronisk i perioden for Brønnøysundregistrenes beregning. I tillegg blir 92 prosent av endringsmeldinger for aksjeselskaper sendt inn elektronisk. For allmennaksjeselskaper er omfanget 90,5 prosent. Om lag 65 prosent av endringsmeldinger for NUF-er sendes inn elektronisk. De som ikke

rapporterer elektronisk, melder sannsynligvis endringer som ikke lar seg sende inn elektronisk, for eksempel d-nummer-søknader når utenlandsk borger skal ha en rolle i selskapet.

Den elektroniske løsningen for innrapportering (Samordnet registermelding) benyttes allerede i høy grad. For elektronisk stiftelse av aksjeselskaper er det grunn til å anta at dette tallet vil øke som følge av mer tilgjengelig informasjon på nett, og tilgjengeliggjøring av maler for bruk i stiftelsesprosessen. Regler om saksbehandlingsfrist kan også føre til at registrenes saksbehandlingstid i noen tilfeller kortes ned, noe som vil være positivt for selskapene.

Per i dag er registerløsningene i Norge i større grad digitalisert enn det som ofte er tilfellet ellers i Europa. Direktivet kan gjøre det enklere for norske selskaper med grenseoverskridende virksomhet å registrere seg i andre stater i EØS. Det gjelder for virksomheter som allerede har datterselskaper eller filialer i andre stater i EØS, eller som ønsker å etablere slike. Både næringsdrivende og registermyndigheter kan benytte seg av de elektroniske løsningene som Norge er forpliktet til å tilby etter direktivet. Økt digitalisering er et viktig virkemiddel for å oppnå ressursbesparelser både for næringslivet og for det offentlige.

Samlet sett vurderer departementet at endringene som følger av digitaliseringsdirektivet vil ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte administrative og økonomiske byrder. Tids- og ressursbesparelser ved stiftelse og registrering kan innebære et lavere etableringshinder som gjør det enklere å starte næringsvirksomhet gjennom for eksempel aksjeselskaper. Dette er gunstig for konkurranse og samlet verdiskaping. Lavere kostnader forbundet med etablering av nytt selskap betyr et bedre økonomisk utgangspunkt i den krevende oppstartsfasen for selskapene. Harmoniserte vilkår ved stiftelse og registrering av aksjeselskaper i EØS-statene kan fremme en mer lønnsom allokering av kapital i regionen.

9.3 Konsekvenser for offentlig forvaltning

Hoveddelen av departementets forslag om gjennomføring av digitaliseringsdirektivet i norsk rett innebærer at Brønnøysundregistrene blir pliktsubjekt for kravene som stilles i direktivet. Det kreves at en rekke tekniske løsninger videreutvikles, slik at næringsdrivende kan benytte seg av disse for å stifte og registrere selskaper. Mange av bestemmelsene i direktivet er allerede gjennomført i norsk rett. Brønnøysundregistrene har vært tidlig ute med å utvikle systemer og elektroniske løsninger, og dette har gjort at flere bestemmelser i det generelle selskapsrettsdirektivet allerede er gjennomført i norsk rett. For å gjennomføre digitaliseringsdirektivet kreves det enkelte presiseringer og utfylling av nåværende regulering.

Brønnøysundregistrene har allerede flere pågående utviklingsprosjekter som i noen grad vil bidra til å oppfylle de tekniske kravene som stilles i direktivet. Prosjektet «BRsys» utvikler en ny registerplattform og prosjektet «Brukervennlige registertjenester» utvikler innrapporterings- og tilgjengeliggjøringstjenester til den nye registerplattformen.

Til tross for at mange av kravene i digitaliseringsdirektivet allerede er gjennomført i norsk rett, vil gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet medføre økt administrasjon for Brønnøysundregistrene, hovedsakelig for Foretaksregisteret. For eksempel vil det kreve ressurser å offentliggjøre informasjon og veiledninger om stiftelse og registrering av selskaper på engelsk. Det samme gjelder utvikling av elektroniske maler for stiftelse og registrering av selskaper som skal tilgjengeliggjøres på nett, og etter hvert gjennom Single Digital Gateway.

Et større prosjekt er utvikling av tekniske løsninger for bruk av eID, noe som vil innebære økt ressursbruk for flere offentlige virksomheter, herunder Skatteetaten, Digitaliseringsdirektoratet, Brønnøysundregistrene mv. Utvikling av slike løsninger er imidlertid også påkrevet etter andre rettsakter, herunder eIDAS-forordningen som er under revisjon i EU.

Direktivets krav til saksbehandlingsfrist på fem og ti virkedager vil medføre at behandling av førstegangsmeldinger hos Foretaksregisteret og Enhetsregisteret må prioriteres for å overholde disse fristene.

Når det gjelder avgivelse av opplysninger om selskaper til enhver som ber om dette, er det etter direktivet et krav om at informasjonen og dokumentene skal bekreftes som «rett kopi». Dette kan gi økte administrasjonskostnader for Brønnøysundregistrene hvis det krever nye tekniske løsninger.

9.4 Andre konsekvenser

Forslagene til forskriftshjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven medfører i seg selv ingen økonomiske eller administrative konsekvenser. I medhold av bestemmelsene vil det kunne iverksettes tiltak som kan medføre økte, men potensielt sett også reduserte, kostnader. Kostnader og øvrige konsekvenser av de enkelte forskrifter og tiltak må utredes konkret i forbindelse med disse.

10 Forslag til lovendringer

I

I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 3-8 andre ledd skal lyde:

Opplysninger som nevnt i første ledd *nr.* 2, 3 og 4 kan utelates dersom de fremgår av et utenlandsk register som nevnt i første ledd nr. 5 og som er godkjent av registerfører, eller som omfattes av direktiv (EU) 2017/1132.

§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1 (*førstegangsmelding og endringsmeldinger fra foretaket*)

Registreringspliktige foretak skal meldes til registeret før næringsvirksomheten begynner. Aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak skal være meldt senest 3 måneder etter at stiftelsesdokumentet er undertegnet. Stiftelser skal være meldt innen de frister som følger av stiftelsesloven § 13 annet og tredje punktum. Andre foretak med begrenset ansvar, jf. § 3-2, og foreninger og andre innretninger som nevnt i § 3-6 og som har til formål å drive næringsvirksomhet skal, selv om næringsvirksomhet ikke har begynt, være meldt senest 6 måneder etter at stiftelsesdokumentet er undertegnet. Førstegangsmeldingen skal inneholde opplysninger som nevnt i kapittel III.

Ved registrering av foretak som er stiftet elektronisk av fysiske personer, skal førstegangsmelding behandles av Foretaksregisteret innen fem virkedager fra meldingen er kommet inn til registeret. For andre førstegangsmeldinger er fristen ti dager. Ved registrering av utenlandsk foretak gjelder andre punktum tilsvarende. Dersom fristene i første til tredje punktum ikke kan overholdes, skal Foretaksregisteret straks underrette innsender om forsinkelsen og årsaken til denne.

Opphører et registrert foretak eller bortfaller for øvrig vilkårene for registrering i registeret, skal opphøret meldes til registeret og foretaket slettes. Melding skal inngis uten ugrunnet opphold. Tilsvarende gjelder dersom det for øvrig skjer endringer i forhold som er registrert eller det inntreer nye forhold som registeret skal inneholde etter bestemmelsene i kapittel III. Endring av bopel pliktes ikke meldt.

For første gangs registrering i Foretaksregisteret skal det betales gebyr. Det kan også kreves gebyr for andre meldinger som skal registreres. Departementet gir nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkrevingsform.

Departementet kan i forskrift gi regler *om elektronisk innsending av meldinger til Foretaksregisteret, herunder regler* som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending.

§ 4-4 første ledd bokstav e første punktum skal lyde:

Erklæring fra revisor, eller eventuelt erklæring fra finansforetak *eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS*, advokat eller autorisert regnskapsfører, om at de opplysninger som er gitt om innbetaling av aksjekapital, selskapskapital i kommandittselskap, jf. § 3-3 nr. 6

og 7, grunnkapital i stiftelse og innskuddskapital i samvirkeforetak, statsforetak, interkommunalt selskap, regionalt helseforetak og helseforetak er riktige.

§ 6-2 sjette ledd skal lyde:

Registerføreren skal kunngjøre opplysninger som nevnt i *artikkel 14 i direktiv (EU) 2017/1132* gjennom Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon med en gang de er registrert.

§ 6-3 skal lyde:

§ 6-3 (*registrering og kunngjøring av selskapsopplysninger og dokumenter på Unionens offisielle språk*)

Aksjeselskap og allmennaksjeselskap har rett til å få registrert og kunngjort selskapsopplysninger og dokumenter som nevnt i *artikkel 14 i direktiv (EU) 2017/1132* på ethvert av *Unionens* offisielle språk.

I tilfelle av manglende samsvar mellom dokumenter og opplysninger offentliggjort på registerets offisielle språk og oversettelser som er kunngjort frivillig, kan sistnevnte ikke påberopes overfor tredjeperson. Tredjeperson kan påberope seg oversettelser som er offentliggjort frivillig, med mindre selskapet godtgjør at tredjeperson kjente til den versjonen som er gjenstand for obligatorisk offentliggjøring.

§ 8-3 skal lyde:

§ 8-3 (*utveksling og tilgjengeliggjøring av opplysninger gjennom registersammenkoblingssystemet (BRIS)*)

Foretaksregisteret kan utveksle opplysninger med utenlandske foretaksregistre i henhold til direktiv (EU) 2017/1132. Foretaksregisterets utlevering av opplysninger etter første punktum skal være gratis. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om utveksling av opplysninger mellom Foretaksregisteret og utenlandske foretaksregistre og om bruk av opplysningene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om at Foretaksregisteret skal gjøre bestemte opplysninger tilgjengelig for enhver gjennom registersammenkoblingssystemet, herunder hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelig, betaling av gebyr for innsyn og hvilke opplysninger som skal være gratis tilgjengelig.

§ 10-1 skal lyde:

§ 10-1 (*legitimasjonsvirkninger*)

Når det gjelder rettsregler som lar det være avgjørende for tredjepersons rettsstilling om denne kjente til eller ikke kjente til et forhold, anses det som er registrert etter denne lov for å ha kommet til tredjepersons kunnskap.

For disposisjoner som har funnet sted før den sekstende dag etter dagen for registrering, kan ikke opplysninger om dette gjøres gjeldende overfor tredjeperson dersom denne godtgjør at det var umulig for ham eller henne å ha kjennskap til opplysningene.

Meldepliktige forhold som ikke er meldt, og som er i strid med det som er registrert, kan ikke gjøres gjeldende overfor tredjemann, med mindre denne kjente eller burde kjent forholdet.

§ 10-6 skal lyde:

§ 10-6 (*elektronisk stiftelse og registrering*)

Departementet kan i forskrift gi regler om registerførers plikt til å:

- a) *utforme og offentliggjøre maler for stiftelse og registrering av foretak*
- b) *offentliggjøre informasjon om stiftelse og registrering av foretak.*

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om elektroniske løsninger for stiftelse og registrering av foretak, herunder om hvilke løsninger som godkjennes av registerfører og om tekniske krav til løsningene. Adgang til elektronisk stiftelse av foretak reguleres i den enkelte lov.

Ny § 10-7 skal lyde:

§ 10-7 (*elektroniske identifikasjonsmidler*)

Departementet kan i forskrift gi regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler i forbindelse med elektronisk stiftelse av foretak og ved elektronisk signering av meldinger til Foretaksregisteret. Departementet kan i forskrift gi regler om anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler i EØS og om offentliggjøring av elektroniske identifikasjonsmidler som kan benyttes.

Nåværende § 10-7 blir ny § 10-8.

II

I lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd skal lyde:

Følgende enheter skal registreres i Enhetsregisteret hvis de registreres i tilknyttet register:

- a) Staten, fylkeskommuner og kommuner.
- b) Selskaper, samvirkeforetak, foreninger, stiftelser, verdipapirfond, bo og andre juridiske personer. Dødsbo og felleseiebo som identifiseres ved fødselsnummer, og indre selskaper, er likevel ikke registreringspliktige.
- c) Enkeltpersonforetak.
- d) Tingsrettslige sameier som opptrer som sådanne utad.
- e) *Utenlandske foretak.*

§ 12 skal lyde:

§ 12 *Frist for melding og registrering.*

En registreringsenhet skal meldes og registreres i Enhetsregisteret senest samtidig med at enheten registreres i tilknyttet register.

Registreringsenhet som ikke registreres i tilknyttet register har rett til å bli registrert i Enhetsregisteret. *Førstegangsmelding om registrering av utenlandsk foretak skal være behandlet av Enhetsregisteret innen ti virkedager fra meldingen er kommet inn til registeret. Dersom fristen i annet punktum ikke kan overholdes, skal Enhetsregisteret straks underrette innsender om forsinkelsen og årsaken til denne.*

Departementet kan i forskrift gi regler om elektronisk innsending av meldinger til Enhetsregisteret, herunder regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending.

Departementet kan i forskrift gi regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler i forbindelse med elektronisk signering av meldinger til Enhetsregisteret, herunder regler om anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler i EØS og om offentliggjøring av elektroniske identifikasjonsmidler som kan benyttes.

Ny § 22 a skal lyde:

§ 22 a *Utteksling og tilgjengeliggjøring av opplysninger gjennom registersammenkoblingssystemet (BRIS)*

Enhetsregisteret kan utveksle opplysninger med tilsvarende utenlandske registre i henhold til direktiv (EU) 2017/1132. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om utveksling av opplysninger etter første punktum og om bruk av opplysningene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om at Enhetsregisterets skal gjøre bestemte opplysninger tilgjengelig for enhver gjennom registersammenkoblingssystemet, herunder hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelig, om betaling av gebyr for innsyn og hvilke opplysninger som skal være gratis tilgjengelig.

III

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd tredje punktum skal lyde:

Stiftelsesdokumentet kan opprettes som et papirdokument eller gjennom elektroniske løsninger for stiftelse av aksjeselskap som er godkjent av registerfører, jf. foretaksregisterloven § 10-6.

§ 2-18 andre ledd femte punktum skal lyde:

Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i norske kroner eller euro, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, en advokat eller en autorisert regnskapsfører.

§ 10-9 andre ledd fjerde punktum skal lyde:

Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i norske kroner eller euro, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, en advokat eller en autorisert regnskapsfører.

§ 10-13 første ledd første punktum skal lyde:

Aksjeinnskudd i norske kroner eller euro skal innbetales på særskilt konto i et finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS.

IV

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap gjøres følgende endringer:

§ 8-2 femte ledd skal lyde:

Lov 2. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (*foretaksregisterloven*) § 6-3 om registrering og kunngjøring av selskapsopplysninger og dokumenter på *Unionens* offisielle språk gjelder tilsvarende for innsending av oversettelser av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen. *Foretaksregisterloven* § 8-3 om utveksling av opplysninger i henhold til direktiv (EU) 2017/1132 gjelder tilsvarende for opplysninger i *Regnskapsregisteret*.

V

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsbestemmelser.